

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA EX JURE FEUDORUM

DE

RITE FORMANDO PRAESCRIPTIONUM
CIRCA FEUDA SYSTEMATE;

QUAM

SUB ADJUTORIO, ET MANUDUCTIONE
PARENTIS ELABORATAM CUM COROLLARIIS
QUIBUSDAM EX UNIVERSO JURE SELECTIORIBUS
ANNUENTE INCLYTA FACULTATE JURIDICA
SUB PRAESIDIO

Praenobilis, Clarissimi, & Consultissimi Viri, ac Domini

D. IGNATII CHRISTOPHORI
LORBER DE STÖRCHEN, J. U. D.,

Reverendissimi, ac Celsissimi Principis Bambergensis, & Wirce-
burgensis, Franciae Orientalis Ducis Consilarii Actualis Eccle-
siastici & Aulici, Causarum Piarum per Episcopatum Imperia-
lem Consulenti, Juris Publici, & Feudorum Professoris
Ordinarii, praefatae facultatis Juridicae Senioris,
& p. t. Decani

PRO OBTINENDA LICENTIATUS JURIDICI LAUREA
PRAECEDENTE TRIPLICI EXAMINE TENTATUS ET APPROBATUS

Publicae Eruditorum Disquisitioni subjicit

CAROLUS PHILIPPUS HANAUER,
Jurium Candidatus Emeritus.

BAMBERGAE in Auditorio Juridico, horis ante, & post meridiem consuetis.
Die XII. Septembris Anno MDCCLXX.

Typis JOANNIS GEORGII KLIETSCH, ALMAE UNIVERSITATIS TYPOGRAPHI.

REVERENDISSIMO

ET

CELSISSIMO

S.R.I. PRINCIPI

AC

DOMINO, DOMINO

ADAMO

FRIDERICO

DEI GRATIA

IMPERIALIS ECCLESIAE

BAMBERGENSIS,

ET

CATHEDRALIS WIRCEBURGENSIS

EPISCOPO,

FRANCIAE ORIENTALIS DUCI

&c. &c.

DOMINO DOMINO SUO CLEMENTISSIMO.

REVERENDISSIME
ET
CELSISSIME
S. R. I. PRINCEPS
DOMINE, DOMINE
LONGE CLEMENTISSIME!

Quam propria TIBI fit, REVE-
RENDISSIME, & CELSISSI-
ME PRINCEPS! omnium artium libera-
lium, & studiorum cura, atque sollicitudo;
quam indefesse promovendum illorum
flo-

florem, & incrementum inter ardua duplicis TUI principatus negotia respicere consueveris, monumenta & testimonia luculentissima haëtenus vidit praecipue patria Bambergensis. Loquitur attentionem istam eximiam ad rem literariam cujuscunque generis magis magisque excolendam ordinatio quaedam novior; qua artem galeni, institutum illud humanae genti tam salubre, tamque necessarium in meliorem formam, & ordinem redeigisti; proveëturus illud procul omni dubio, quo citius ratio temporum permiserit, ad auspiciatissimum sui complementum: spe certissima inde
afful-

affulgente ; fore ; ut, quod ex veneran-
dissimis Principibus Bambergensibus
MELCHIOR OTTO in gratiam stu-
dii Bambergensis fundavit, CAROLUS
FRIDERICUS auxit, TU tandem,
ADAME FRIDERICE! ad finem per-
ducas, atque Academiam & Universita-
tem Nostram Patriam praeter Clarissi-
mum nomen altesati primi fundatoris
Jure merito dupliciter Fridericianam
compellari facias ; laude praeclarissimis
TUIS antecessoribus omnino compar,
si non Superior: cum fundare, provehe-
re, & tandem consummare opus ad ean-
dem Reipublicae felicitatem & salutem
du-

ducant. Sed non est; cur alia facultatum academicarum, fuerit illa Theologica, Medica, vel Philosophica, sibi de praecipuo TUO in eam affectu, vel benevolentia gratuletur; praestitisti potius hucusque, & quotidie praestas eundem, imo maximum favorem, & principale patrocinium laboribus sacrae themidos. Hinc evenit, studiosos praepriis de Terra Babebergica, qui Jura colunt, certatim accurrere ad publice exhibenda studiorum suorum specimina, & conciliandam sibi inde gratiam, & clementiam TUAM. Patere igitur, PRINCEPS GRATIOSISSIME! ut & me absoluto

Stu-

Studiorum Juridicorum cursu in numero illorum sistam, & pedibus TUIS cum humillima submissione advolvar. Laborandum eum in finem cum more solito esset de producendo specimine inaugurali; largissima quidem se eatenus obtulit seges materiarum ex campo variorum Jurium fere immenso; ut in una alterave earundem deducenda saltem cum aliquali laude versari liceret. At vero cum feligendum videretur argumentum, non vulgare, aut tritum; talia enim non amas, sed se ~~prae~~cipua quadam dignitate, usuque practico commendans; subsistendum judicabatur in
disci-

disciplina Jurium Feudalium, & haurien-
do inde vel maxime ob has rationes the-
mate praesenti: *de rite formando praescrip-
tionum circa feuda systemate*: quod illud
uberiorem explanationem optime ad-
mitteret; curia feudalisi Bambergensis
inter principaliore Germaniae emineat,
atque manu ductor in fronte operis nomi-
natus adesset, qui, ubi vires propriae de-
ficerent, ex multorum annorum com-
parata rerum feudalium notitia supple-
mentum addere posset. Suscipe igitur
Moecenas studiorum omnium gratiosis-
sime? Praesentes exiles paginas; ne de-
neges, rogo enixissime, illis favorem
Prin-

Principalem; quo tot alias haëtenus Clementissime dignari consuevisti. Hoc cum plena fiducia sperat, vota sua candidissima pro felicissima regiminis TUI prosecutione cum quovis patriam amante jungit, atque se TIBI totum ad servitia humillima devovet.

REVERENDISSIMAE
CELSITUDINIS TUAE

Clientum & Servorum infimus
Carolus Philippus Hanauer.

CONSPECTUS DISSERTATIONIS

Fol.

Praeliminaria

I

QUAESTIO I.

An, & quatenus praescriptio in Feudo principali
(*Haubt-Lehen*) obtineat? - - 9

SECTIO I.

De primitus constituendo per praescriptionem feu-
do. - - - Eod.

SECTIO II.

De tollendo per praescriptionem nexu feudi jam
constituti - - - 17

QUAESTIO II.

Qua ratione agnatus praescribat Jus successionis in
feudum! - - - 27

QUAESTIO INCIDENS.

An feudum masculinum, & avitum cum consensu
Domini directi a patre valide alienetur absque con-
sensu filii aut reliquorum descendendum? 29

QUAE-

QUAESTIO III.

Quatenus feudum tertii ut feudum praescribendo
acquiratur? 46

QUAESTIO IV.

De duplici investitura; quatenus illa praescribendo
Jus feudi operetur. 50

SECTIO I.

De duobus, vel pluribus ab eodem Domino de ea-
dem re investitis. Eod-

SECTIO II.

De duplici Domino, eundem vel plures de eadem
re investiente. 54

QUAESTIO V.

De feudo accessorio (bey oder Neben-Lehen, gesambt
Hand) per praescriptionem acquirendo, vel amit-
tendo 58

QUAESTIO VI & ULTIMA.

De eo, qui feudum alterius ut allodium praescrip-
sisse contendit 66

PRAE-

PRAELIMINARIA DISSERTATIONIS.

§. I.

Oportet mori dissertantium ex jure inhaerere, atque ad meliorem & obvium Caput lectorum aliqualem explicationem rubricae praemittere. Praescriptio vel usucapio quid sit, quidve ad illam in allodiis requiratur pro varia rerum qualitate; lector remissus esto ad Jura Communia, Canonica & Civilia, quousque vero haec ipsa in feudis applicationem inveniant, contextus pluribus declarabit.

§. II.

Modum systematicum eam scribendi normam esse, quae materiem quamcumque optime exponat, nemo nisi hospes in variis Jurisprudentiae partibus dubitabit. Congruit illa methodus vel maxime, ubi agitur de Thematibus spissioribus, ad multi va-

A

ria

ria objecta, principia, & conclusiones se extendentibus : inter quae praesens rectè retuleris.

§. III.

FEudum quid sit secundum genuinam nominis derivationem, nulla nos sollicitudo tenet, libenter patientes, sonum grammaticalem vocum, & verba, ut ajunt veluti nummos valere; modo substantiae rei nihil detrahatur. Est itaque nobis feudum concessio rei alteri facta ad percipiendam inde omnem utilitatem, cum obligatione reciproca praestandi fidem, & servitia feudo congrua. Varia ex nexu illo mutuo Jura in dantem & accipientem profluere nemo ambigit. Priora stylo & more usitato directi-posteriora utilis domini nomine compellata sunt.

§. IV.

Illud solum quasi in transitu juvat monere, bona civici vel rustici ordinis (gemeine Burger und Bauern, Güther) praecipue in terris Bambergensibus varie commisceri, & sub voce feudi, vel potius per hujus denominationis abusum etiam Emphytheuses contineri; quod quandam cum veris feudis similitudinem habeant, & aliqua specifica Jura consuetudine successiva e feudis attraxerint. Luculentum rei testimonium praebet collatio totius tituli e codice de Jure Emphytheutico cum notorio more, quo hodie Emphyteuses reguntur. Vera qualitas feudi inde optime & secure colligitur; si fun-

fundus mutata manu tam dominante quam serviente recognoscendus veniat, praesertim si recognitionem fieri oporteat coram speciali quadam curia a domino ad tractationem rerum vere feudalium destinata. Atque de his veris & praecipue masculinis feudis in praesens agendum.

§. V.

Scripturum de themate Juris quocunque oportet respicere fontes, unde illud hauriendum. Hos in feudalibus aperiunt ex ordine a) pacta peculiaria inter dominum directum & vasallum inita b) speciales consuetudines curiae, a quâ feudum dependet. In harum defectu & in subsidium arcessi videbis a nonnullis mores generales aliarum curiarum feudalium, sive sic dictum jus germanicum feudale; sed profecto incongrue id agitur. Quamvis enim curiae feudales, si occurrerint casus intricatiores & altioris momenti, communicare sibi mutuo soleant consilia sua, neutra tamen tenetur aut solet elogium alterius ut legem sequi: nulla enim lex publica imprii aut consuetudo sociavit curias feudales germanicas in unum corpus, aut cum hoc effectu; ut pars major illarum quoad suas observantias reliquis legem poneret. Difficillimum foret, imo fere moralem impossibilitatem involveret, talia in rebus pure civilibus attentare velle: quo fructu id fieri dixeris in feudis tam diversae & variae ubique qualitatis, & ubi vix erraveris profitendo; tot fere esse Jura feudalialia

dalia a se discrepantia , quot curiae feudales existunt. Ex eadem ratione , atque ut

§. VI.

Nihil alieni immisceatur , eo consultius duximus , praeterire quaestionem aliam priori non absimilem , an & quae authoritas decisiva sic dicto speculo suevico , & saxonico in foris germaniae legitime tribuatur ? quo certius ex illorum integrali inspectione patet , de themate praescriptionis feudalis ibidem non fieri mentionem. Sequimur itaque

§. VII.

Praxin communem , locando tertiam decidendi controversias feudales normam c) in Jure longobardico ; constat siquidem inter omnes , istud dudum per publicas imperii ordinationes in regulam subsidariam adoptatum fuisse. Tandem d) series ducit ad Jura Communia , Canonica & Civilia , quatenus eorum applicatio indoli notoriae feudorum non repugnat.

§. VIII.

Qua ratione autem erratur ab aliquibus , adsciscendo normam a feudis plane alienam ; eadem falluntur alii in modo praecipiti , quo leges Juris Civilis vel Canonici illuc adhibent ; cum enim rescire possint & debeant , feuda esse specialissimae constitutionis & indolis ; hinc oblato casu controverso oportere ; ut textus expressus feudalis , aut hoc deficiente vel dubio existente rationes feudis intrinseca-

cae ante omnia inspiciantur; duci potius solent nimio amore erga Jus Civile vel Canonicum, primas quasi partes his in decidendo largiri, decipi labili illo principio: quòd ab Emphyteusibus vel sic dictis agris vectigalibus Romanorum recte concludatur ad Feuda; adeoque in objectis vere feudalibus magis Civilistas, quam Feudistas agere; in quem Censum pertinent praeprimis quidam antiquiores Interpretes: naevum eundem deprehendi in praesenti themate, decursus non dubitare permittet.

§. IX.

Occasionem praebuit suprascriptae Dissertationi casus quidam percelebris, qui ante aliquot annos obveniebat. Recognovit nimirum familia aliqua nobilis ab antiquissimo tempore inter reliqua sua latifundia a Principe quodam Imperii Ecclesiastico primi nominis & classis certum fundum ut feudum nobile & masculinum. Legitur hic adhucdum collatus in litteris investiturae anno millesimo sexcentesimo vigesimo quarto editis: ingruente bello Suecico, & cum restituta pace feuda familiae anno quinquagesimo tertio ejusdem saeculi renovarentur, reperitur prima vice in litteris eo tempore expeditis omissus. Ex mero errore, aut incuria concipientis, minime vero auctoritate publica Domini directi id accidisse, patet ad oculus vel maximè exinde: quòd perpetua Constitutio Principatus sub poena nullitatis prohibeat; ejusmodi feudum praeprimis tam in-

figne vasallo sine assensu Reverendissimi Collegii Cathedralis in plenam proprietatem sive allodium dari, atque in eum finem deinceps & perpetuo exinvestitura omitti: veluti vero unus error plures subsequentes parturire solet, ita idem contigit in casu substrato, litteris feudalibus deinceps semper in eadem forma emanatis; concipientibus tamen eo magis excusandis; quòd Curiae feudales regulariter, & nisi lis interim subnata aliud jubeat, ad tenorem proxime antecedentis investiturae reflectere soleant. Sumpserunt exinde, quantum quidem

§. X.

EX documentis quibusdam postea productis erui volebat, successores in reliquo Corpore feudali occasionem, fundum quaestionis in qualitate allodii tractandi, & per ultimas voluntates haereditarie devolvendi; sed modo & conatu fane in totum irritum. Permanerat enim fundus, cum jure praescripto & memorato in allodium mutatus doceri non poterat, in pristina qualitate feudi, requirebatur saltem tacite, & recognoscebatur in eadem de casu ad casum sub reliquo corpore feudorum. Accedit de notorio Jure, in nullius, minùs itaque vasalli potestate situm esse; sibi ipsi titulum & causam possessionis immutandi. Progrediebantur ulterius successores in familia, & ultimus fundi possessor vendidit illum sub expressa qualitate allodii in manus civis, qui eundem posthac per testamentum causae piae legavit. Everserunt haec omnia, cum

§. XI.

§. XI.

ADhucdum florebat linea alienatoris; ea extincta, totoque corpore feudali ad aliam devoluto, & quod interim Curia feudalis fortuito acquisivisset notitiam fundi ut feudalis, trahebatur memorata linea succedens sub quaestionem; quo modo vel ratione evenerit, ut feudum ab origine sua nobile & masculinum ad manus civicas, tandem mortuas, & adeo, ut praetensum allodium sine consensu Domini directi alienaretur; declaratione ex parte successoris mox subsecuta; se suamque lineam nunquam possedisse fundum quaestionis, nec unquam scivisse ejus qualitatem feudalem; itaque nullam in alienando feloniam commississe, annexo petito; ut sibi qua agnato a primo acquirente venienti pro rei recuperatione auxiliatrices manus praeberentur. Ut ut iustissimum fuerat hoc postulatum, Curia tamen feudalis ex certis rationibus consultius duxit, efflagitare prius ab Ecclesia amicam informationem super integro causae statu. Res vero ob subnascencia quaedam impedimenta effectu caruit. Tandem

§. XII.

ETiam ultima haec linea familiae exspiravit; cum ultimo ejus masculo omnino adhucdum suppetere triginta anni necdum elapsi; tempus agnato ex claris legibus feudalibus ad recuperationem Feudi ab alio agnato alienati, & sibi jam delati indultum.

dultum. Optime itaque existimabat Curia feudalís, sibi Fundum jam apertum esse. Reluctabatur autem totis viribus Ecclesia; praetendens praescriptionem Allodii, quod idem Fundus saltem per quadraginta quatuor annos iusto titulo, & bona fide sub hac qualitate possessus fuisset. Acerrime, prout muneris ratio utrinque postulabat, tuebatur utraque pars suam causam, actis in non leve volumen accumulatis; donec tandem

§. XIII.

GRatiofissimus Dominus directus perpenfis utrinque argumentis, & ponderatis quibusdam circumstantiis casum extrinsece afficientibus, ac praecipue pro eximia illa, qua erga causas pias ducitur, animi principalis affectione & clementia finem liti imponeret; mandando, ut fundus quidem etiam deinceps feudum maneret, teneretur autem a causa pia ut feudum ignobile & censuale, per portatorem recognoscendus; additaque clausula, quae pro casu hoc specialissimo ita disposita fuerint, Curiae feudali in nulla simili contingentia, quocunque tempore obvenerit, praejudicio fore.

§. XIV.

EXhibet quidem narrata facti species tantummodo unicum casum praescriptionis, qui Dominis directis quandoque opponi solet, in eo consistentem; si feudum in personam tertiam sine consensu Domini

ni ut allodium alienatum fuerit. Atvero argumen-
tum rei nimis dignum & nobile visum; ut non me-
reretur uberiores explanationem, & quidem secun-
dum totam objecti sui latitudinem, utpote hactenus,
in quantum novimus, a plerisque feudorum inter-
pretibus tantum perfunctorie, vel saltem non in
connexione systematica tractatam. Lubuit elucu-
brationem in quaestiones eo ordine dispertiri, quos
invicem pro feudorum habitudine sequi videbantur,
atque eo praesertim modo; ut intermixtis hic &
nunc melioris illustrationis gratia casibus pateremur
leges ipsas feudales principales in integro suo
complexu, & rationes feudis intrinsecas loqui. Sit
Itaque

QUAESTIO I.

AN, & QUATENUS PRAESCRIPTIO IN FEU-
DO PRINCIPALI (*Haupt-Lehen*) OBTINEAT?

SECTIO I.

*DE PRIMITIVIS CONSTITUENDO PER PRAE-
SCRIPTIONEM FEUDO.*

§. I.

PER Feudum principale (*Haupt - Lehen*) intelli-
mus illud, quod vasallo actuale possessionem
cum utilitate fundi tribuit; distinguitur a Feudo ac-
cessorio (*Neben - oder Ben - Lehen*) sive Feudo con-
iunctae & simultaneae manus, eo quod hoc largia-
tur

tur quidem coinvestito jus praesens & reale in Feudo, minime vero conjunctum cum actuali illius possessione, aut percipiendo usufructu. De quo plura ad quaestionem quintam.

§. II.

FEUDUM praeter investituram actualem, vel successionem acquiri posse per praescriptionem, elucescit ex 2. Feud. 33. ibi: *Inde etiam dicitur, quodsi alius probaverit, se aliquid nomine beneficii (Feudi) aliquo tempore tenuisse, Domino praesente, & non contradicente, & servitium ejus quasi a vasallo recipiente, licet non probet investituram, verum tamen obtinebit praestito Furamento (factum ita contigisse) nisi aliud contra inducatur (exceptio a regula doceatur).*

§. III.

QUa ratione res domini propria & allodialis a quodam ut prioris feudum, adeoque dominium utile in ea comparari queat; loquitur 1. feud. 28. in terminis: *Quidam obligaverat terram quandam (sibi propriam & allodiam, ut Contextus docet) suo militi (vasallo) dein cum filius Domini longum post tempus pecuniam offerendo pignus liberare voluisset, filius contendebat, Patrem suum à Domino suo defuncto de praedicto pignore investitionem feudi accepisse. Unde Viri prudentes Mediolanenses interrogati laudaverunt (responderunt), in electione filii militis esse, cum duodecim sacramentalibus (Convasallis; id enim de Jure Longobardico requirebatur) jurare, patrem suum, vel se à Domi-*

Domino suo per investituram praedictam terram tenere, ita, ut NB. per triginta annos contestatio (repetitio) pignoris a parte Domini adversus ipsum, vel patrem suum facta non fuisset: Si autem ipse jurare noluerit, filius defuncti Domini necesse habet jurare cum duodecim sacramentalibus, defunctum militem inde per Feudum investitum non fuisse. Quodsi jurare recuset, investire ipsum filium militis Domini filius de jam dicta terra per feudum debet: Relicta igitur fuit

§. IV.

Creditori optio in lege proposita; utrum vellet recepta summa debiti pignus dimittere, vel illud qua rem domini sui directi propriam ut futurum illius Feudum retinere, si nempe probasset, investituram desuper praecessisse, & praeterea lapsos esse triginta annos, intra quos res ut feudalis detenta fuerit. Inde, atque si contuleris 2. feud. 33. in §. 2. superiori adjunctum, facile videris; requiri ad rem propriam futuri Domini directi sub qualitate feudi praescribendam a) possessionem longissimi temporis b) munitam consensu domini expresse vel saltem tacito, adeoque mere praesumptum non sufficere c) consensum istum pro diversitate casuum alternative elici vel ex data a Domino investitura, aut ex mera possessione, qua quis rem Domini propriam ut feudum tenuit. Coeterum consensus domini modo explicatus est loco tituli, qui itidem bonam fidem supplet. Illud quaesitum novimus; an

§. V.

AD ejusmodi praescriptionem requiratur investitura; si posthac currente possessionis tempore illius petendae casus extiterit, v.g. quod manus dominans interim mutata fuerit? Negandum quidem videbitur; eoquod Jura facultatem tribuant, feudum ex re domini propria sibi per praescriptionem acquirendi, in nihilum reductura hanc potestatem, si possessor investituram in casu proposito requirere teneretur a domino, illam eo facilius denegaturo & praescriptionem interrupturo. At vero omnino affirmative respondendum; necessaria enim est ad quamvis praescriptionem possessio continua; sicut enim praescripturus medio tempore acquirit omnia possessionis fundi commoda; ita connexa onera vassallagii a se ipso intenti declinare nequit. Ratio in contrarium allata nihil relevat; hoc ipso siquidem, quod praescribere volens declinando onera vassallagii, quod tamen ipsissimum quaerit, studeret possessionem suam domino occultare; proditurus esset malam fidem, quae omnem praescriptionem exulare facit.

§. VI.

Pari ratione Cajus in re propria & allodio Mevii potest praescribere dominium directum, siue hic respectu aliorum bonorum jam fuerit illius vassallus, aut res secus se habeat; v. g. si citasset eundem Mevium nominatenus ratione rei, cujus directum dominium quaerit, ad recipiendam investituram, a-
gen-

gendum conjudicem in Judicio parium curiae &c. &c. & ipse absque contradictione comparuisset. Rationes.

Prima. Oportet regulariter dominum & vasallum jam constitutos ad paria judicare, ita ut docente sectione secunda, quae subsequitur, unus contra alterum praescriptione uti possit; idem igitur sentiendum de domino & vasallo, mediante praescriptione modo constituendis.

Secunda. Occurrunt in utroque casu eadem principia. Quamvis non negandum; loca feudorum §. 2. 3. allegata; itidem illum 2. feud. 26. §. 4. in verbis: *si quis per triginta annos rem aliquam ut feudum possedit, & servitium domino exhibuerit, quamvis de ea re non sit investitus, praescriptione tamen triginta annorum se tueri potest* Disponere de solo dominio utili in re propria domini acquirendo. Sufficit enim; acquisitionem domini directi in re propria vasalli ibidem, aut in alia Juris longobardici sede expresse exclusam non fuisse; & legislator non judicabat necessarium, de aliis, quam sibi dum temporis propositis casibus loqui. De reliquo hic eadem, quae in §. 4. exposita sunt, praescriptionis requisita obtinere, nulli dubio locus est.

§. VII.

Porro in te ad tertium Jure proprietatis & allodii pertinente possunt duo alii dominium directum & respective utile praescribere, & sibi mutuo procurare. Esto casus. Cajus jam ab antiquo tempore

largitus est Mevio latifundium aliquod bonorum ut feudale; intra cujus fines jacet praedium tusculanum; vero, & per litteras authenticas docibili Jure allodii sempronio appertinens, Cajus vero ex situ loci judicat illud partem integrantem feudi sui esse; & investit Mevium de eodem. Vel hic ipse dat initium praescriptioni; profitendo fundum memoratum inter reliqua sua feuda, & v. g. requirendo ad modum alterius veri vassalli, cum istum alienare vellet, consensum Caji &c. &c. supponendum omnino, Mevium se constituisse in actualem & quietam rei possessionem contra sempronium; quandoquidem tralatitii juris existit, pacta sive facta expressa vel tacita inter tertios inita tertio non praedjudicare; & praecipue investituram, cum de se inter titulos aliquo modo petitorios recensenda, comparti se sola nec tribuere actualem possessionem, nec eandem tertio adimere. Quod si vero

§. VIII.

Possessio Mevii ex modo dictis accesserit, neminem putamus ambigere; quin eadem justo tempore completa proprietatem sempronii extincta, & fundus nexui feudali inter Cajum & Mevium deinceps subiectus fuerit. Vix quidem deprehenderis hanc decisionem in textu quodam feudali expresso, cum ille ipse in 2. feud. 26. §. 4. supra in §. 6. adductus magis videatur v. g. Cajum & Mevium inter se invicem, & constituendum inter ipsos & de rebus suis feudum, quam

quam tertium, ejusque rem propriam concernere. Sufficit tamen iterato, leges feudales in loco citato Aliisve non exclusisse expresse casum praesentem a Jure & beneficio praescriptionis; & praecise super Casibus sibi suo tempore propositis disposuisse. Accedit itaque

§. IX.

ARgumentum notorio more & usu receptum; in rebus & causis feudalibus, ubi Jura feudorum nihil speciale disponunt, recte recurri ad Jura Civilia, modo indoli feudorum non repugnent, vel potius illam adjuvent. Poterant in proposito casu, & accidentibus requisitis Cajus & Mevius singulatim vel conjunctim rem sempronii allodiam ut etiam deinceps talem praescribere; nequit igitur iisdem facultas denegari, fundum inter se repartendi, ut unus directo, & alter utili in illam dominio gauderet; nihili enim Sempronii, cum proprietatem sive allodium suum praescriptione perdiderit, interest; an hoc aliove modo ad tertios transferit. Quantum

§. X.

Longitudinem temporis, quo dicta praescriptio complenda, attinet; distinguendum videtur, & quidem ex ipsa rei natura & indole; an tertii, qui sibi in re tertii mutuum nexum feudi constituere intenderunt, speciali titulo muniti fuerint vel non? primo casu possessionem longi temporis sufficere arbitramur; redeunt enim omnia ad terminos Juris Ci-

Civilis, ex cuius tenore quodcunque allodium immobile per ejusdem temporis possessionem legitime in alterum transfertur. Male itaque objicis : In feudis ex ipsis legibus feudalibus non innotescere aliam quam longissimi temporis praescriptionem. Verum enim quidem hoc est in casibus ibidem expressis, & ubi inter duas personas de constituendo, noviter inter se nexu feudi agitur; minime autem, ubi res tertii taliter praescribenda in quaestionem venit; intuitu hujus enim ex dictis §. praecedente res de Jure indifferens manet; utrum fundus a tertiis sub priori qualitate allodiali, vel potius feudali praescriptus fuerit. In casu secundo praevie proposito, sive ubi

§. XI.

Titulus specialis possessionis defuerit, rursus appropinquamus ex iisdem rationibus Juri Civili, quod requirit longissimum tractum possessionis, adeoque mensuram temporis, adeo ipsis constitutionibus feudalibus, etsi pro alia casuum qualitate expresse loquentibus conformem. Illud incidenter adhuc disquirendum; coram quo ex duobus tertiis, qui rem tertii allodiam ut feudum cum dominio directo, & respective utili sibi praescribendo comparare intendunt, hic sive tertius teneatur possessionem illorum interpellare; ne tandem in veram praescriptionem excrescat! Consilii & majoris cantelae est, id coram utroque fieri. Contra praetensum vasallum simpliciter & necessario peragi debet interpellatio; hic enim

enim possidet fundum sub praetensa qualitate feudi, itaque de eodem e possessione dimovendo principaliter agitur: quapropter non consequitur intentionem suam, nec praescriptionem rite interrumpit sempro-
ninus; interpellando solum cajum, Mevio interim in possessione pergente: in neutrius enim partis, domini directi vel vasalli; praesertim si speciali titulo muniti, potestate situm est, interpellationi acquiescendi, & sic Jura possessoria alterius imminuendi.

S E C T I O II.

DE TOLLENDO PER PRAESCRIPTIONEM NE- XU FEUDI JAM CONSTITUTI.

§. I.

Supponendum, & respective ex superioribus re- colligendum pro basi certissima, ipsis constitu- tionibus feudalibus & praxi confirmata: feuda con- stituere speciale bonorum genus, distinctum per om- nia ab allodiis, adeoque Jura Communia, Canonica; & Civilia non ulterius nequidem in subsidium appli- canda venire; nisi quatenus intrinsecae eorum in- doli non contrariantur. Redundant siquidem om- nia in nexum illum individuum, qui inter dominum & vasallum mediante pacto, praescriptione, aliove in legibus feudalibus ordinato modo exoritur, & bona illi ligamini subiecta realiter & perpetuo afficit. Qua- propter fidei commissio familiae super allodiis consti- tuto coeteris paribus & quod praecise vinculum rea- le & perpetuum attinet, feuda aequalia fiunt.

§. II.

UT dominus feudum contra vasallum praescrip-
 se, adeoque sibi dominium utile cum directo con-
 solidasse dici possit; requiritur ex parte ipsius caepta
 de eodem actualis, & legitimo tempore cum percep-
 tione fructuum continuata possessio; implicat siqui-
 dem a non possidente aliquid praescribi. Casus. Javo-
 lenus Dominus directus livino vasallo suo mortuo ap-
 prehendit hujus feudum ut apertum; judicans, omnes
 a primo acquirente descendentes cum eodem exspiras-
 se, Veniunt postea post varios annos agnati, petunt
 restitutionem feudi, provocando ad posterationem
 suam a dicto primo acquirente; quin illorum ut coin-
 vestitorum litterae feudales ullam mentionem faciant;
 nec de jactitata eorum descendencia dominus aliunde
 notitiam habuerit. Sicut utrumque meri facti est,
 ab allegante probandum. Quamvis

§. III.

HAec praescriptionis species simul extinguat utile
 vasalli dominium, magis tamen interpositivas &
 acquisitivas pertinet: Opus enim ad eandem, uti
 dictum, possessione de feudo ipso capienda & legi-
 time continuanda, quod omnino quid positivum.
 differt itaque ab alio praescriptionis genere in §. 6.
 & seqq: explicando, ubi vasallus fundum ut plenè
 suum & à nexu feudi liberum contra dominum di-
 rectum praescribit. Siquidem ille jam possidet rem
 actu, nulla amplius possessione noviter arripienda
 indigens. Hinc

§. IV.

§. IV.

PRono alveo fluit, in casu praesenti non requiri praeterea; ut dominus agnatis investituram expresse denegaverit, & illi huic recusationi acquieverint: ipsa enim possessio bona fide coepta & continuata ipsum satis tuetur. Coeterum licet constitutiones feudales de extinguendo per praescriptionem nexu feudi per totum fileant, adeoque Juribus communibus in subsidium inhaerendum videatur; ex quorum tenore ad praescriptionem cum titulo longo tempore, & sine illo annis longissimis opus est; recte tamen judicabis, hos solos in casu nostro sufficere; agitur enim de extinguendo Jure incorporali domini utilis, ubi excepto casu servitutum praescribendarum, inter quas feuda ex infra adducendis minime pertinent, ipsissima Jura Civilia, uti notorium, possessionem longissimi aevi exigunt, Coeterum de titulo non sollicita. Studio additum,

§. V.

DEficere circa praesentem casus tractationem expressas constitutiones feudales, quidquid enim illarum in quaestione prima, sectione prima §. 2. 3. 4. jam allegatum, aut aliter in corpore Juris deprehenderis, videbis loqui de casibus omnino aliis, & praescriptionibus nexus feudalis noviter acquisitivis; ac praefertim 2. feud. 26. §. 4. à quibusdam interpretum applicari solitum nonnisi violente huc trahi; quod itidem ad casum mox insequentem praemonitum esto.

§. VI.

SI vassallus ad investituram recipiendam, agendum conjudicem in judicio parium curiae &c. &c. aliasve obligationes vassalliticas implendas citatus scienter non comparuerit protestando contra, aliave signa indubitata ediderit; ex quibus elucescit, illum intuitu rei, de qua quaeritur, & ipse vocatus, se nolle amplius esse vassallum, domino desuper acquiescente; recte dicitur dominium directum delevisse, & illud sibi cum utili consolidasse, nactus inde plenam fundi proprietatem; sub conditione nimirum & supposito certo, quod

VII.

AD praeambulam hanc vassalli prohibitionem, uti dictum, acquiescentia domini & lapsus temporis accesserit. Res ipsa apud omnes extra controversiam posita. Rationem intrinsecam si quaeris, putamus; illam rite collocari in consensu utriusque partis tacito; quo vinculum feudi deinceps cessaturum esse declarant. Male autem inde colligis, hac ratione superfluum fore lapsum temporis; tacitum enim & expressum consensum idem operari. Sicut igitur posterior statim tollit mutua partium Jura & obligationes, ita pari modo sentiendum esse de priori. Siquidem

§. VIII.

Maximum subinde dubium subest, an mera facta eodem sufficienti modo declarent consensum, quo id verba ore vel scripto prolata praestant; cum indiffe-
reg-

rentia ad eliciendum verum animi sensum esse, & varias ex circumstantiis explicationes recipere queant. Completior igitur redditur, & securior ille verus animi sensus, si illi per tempus congruum constanter inhaereatur. Exemplum aliquale patet a servitute in fundum alienum taliter praescripta, quaeque sine lapsu temporis jus reale nunquam producit. Requiruntur & hic

§. IX.

EX ratione ad §. 4. adjuncta triginta anni continui, quibus vasallus fundum ut liberum possederit. De reliquo indubium est, supponi, dominum directum, contra quem praescriptio intenditur, esse in possessione legitima Juris vasallitici respectu vasalli; re enim aliter comparata, atque si exemplo non raro Titius & Wernerus de dominio directo certent, posterior in ejus vera possessione existat, prior autem illam mere praetendat E. g. ex litteris infeudationis a se datis, aut possessione Juniori gaudeat; praescriptio contra hunc completa, quocunque tempore duraverit, nec ei prodest, nec nocet alteri &c. Exsurgit

X.

Circa idem thema praescriptionis vasalli contra dominum directum quaestio altera priori cohaerens, & quibusdam utut sine congruo fundamento non levis momenti visa; utrum ex parte memorati domini sufficiat mera intermissio exercitii Jurium suorum dominicalium? Casus. Curia quaedam feudaliter numerat

permultos vassallos; mutato domino directo, & prout more curiae receptum, vocantur omnes & singuli ad renovandum feuda sua, vel simpliciter expectatur lapsus anni & diei, ut intra eundem ipsimet obligationi suae satisfaciant comparendo. Livius mittebatur in emissis citationibus, adeoque non sistebat se, vel idem in casu altero faciebat. Praetereunt interim triginta anni; post hos noviter mutatur dominus, & Livio, quod in priori mutationis casu non compauiisse deprehendatur, intentatur a fisco actio feloniae; ut se purget ab illa, aut secus feudum perdat; vei illud non aliter, quam erga mulctam feudalem retineat, & noviter desuper investiatur. Ille contra utrumque opponit exceptionem extincti mediante praescriptione domini directi, & consecutae exinde plenae proprietatis fundi, prius feudalis. Quaestio ipsa

§. XI.

DEpendet ab alia praejudiciali, an dominium directum habeat vicem merae servitutis, vel potius veri juris ordinarii? Primum si dixeris, affirmanda veniet quaestio superius proposita; Juris enim est, servitutes regulariter mero non usu praedii dominantis extinguere; neganda ex adverso, si secundum statueris; & hanc sententiam amplectimur, rati; aliter totum systema feudale funditus everti. Rationes.

Prima. Feuda, prout nemo ignorat, sunt distinctissima a mero allodio, constituunt specialem bonorum classem; habent quidem pro diversitate Jurium & effectuum

feſtum dominium eatenus inter dominum & vaſallum diviſum, quorum prius directum, & alterum utile vocatur. Coeterum vero hi ipſi effectus, ut ex litteris inveſtiturarum, legibus feudalibus & univerſali praxi tutiſſime apparet, important eo non obſtante inter utramque partem nexum individuum, rei perpetuo & intrinſece adhaerentem; adeoque non diſſolubilem, niſi quatenus ſpecialia pacta, conſenſus utriusque partis expreſſus vel tacitus, aut clarae leges feudales diſſolutionem iſtam permiferint. Accedit

§. XII.

S*ecundo.* Hoc modo, atque in ſuppoſito contrariae ſententiae omnia feuda utut haecenus masculina transformari in haereditaria, pro lubitu alienabilia, imo in pura allodia; alienantem ſine conſenſu domini ob hunc auſum non incurrere feloniam; cum omnibus certa ſedeat ſententia; ad alienationem, adeoque & praepſcriptionem fundi cujuſcunque, cui ſervitus paſſiva adhaeret, non requiri veniam poſſeſſoris praedii dominantis.

Tertio. qua tandem ratione ſyſtema hoc arbitrarium combinaveris cum fide vaſallitica, quae adeo & regulariter jurari a vaſallo debet, tam in expreſſis conſtitutionibus feudalibus, quam praxi fundatiſſimâ? Nulla fane. Audimus quidem

§. XIII.

Opponi: a) dici in legibus feudalibus, feuda ſervire, & inde nomen ſervitiorum feudalium deſcendere

dere b) posse subsistere affirmationem quaestionis propositae, adeoque feudum quoad praescriptionem domini directi inter servitutes recenferi, quin ideo tollatur natura ordinaria feudorum, aut fides vassallitica infringatur; alias non danda fore feuda impropria, quorum tamen numerus satis amplius existat. c) Leges feudales nihil disponere de themate praesenti praescriptionis domini directi extinctivae; ergo insubsidium recte recurri ad Jura Civilia, quae jura libertatis naturalis fundi restrictiva solo non usu cessare jubeant. d) Saltem haec eo certius obtinere in casu, ubi domino directo incuria vel desidia imputari possit; quod Jura sua non citius contra vassallum exercuerit. At vero

§. XIV.

Facillima ad haec omnia responsio. Siquidem ad a) non ad sonum verborum, sed ad realitatem & veram negotii indolem attedere oportet. Quotquot sint ad b) feudorum impropriorum species, eadem tamen omnes relinquunt substantiam feudi salvam, evertendam autem in systemate contrariae sententiae. Nulla lege feudali scriptum, aut more receptum; posse feudum in favorem vassalli, & ut hic eo promptius extinguat dominium directum, remque suae plenae proprietatis reddat, induere qualitatem mere allodiam servitutis, in quem finem a principio nunquam constitutum, negotium feudale, quod ex toto bonae fidei innititur, refugit omnino

omnino hanc societatem leoninam. Certum imo certissimum ad c) est, obtinere in feudis subsidiariam Jurium Civilium applicationem; at vero ne id fiat modo quodam ipsam substantiam feudi funditus eliminante; aut in casibus, qui ex ipsa illius indole ubique certa congruam decisionem hauriunt. Tandem ad d) suppeditatur quidem hic Consilium domino, jam alias observari solitum; ut omni cura exerceat Jura sua. Cum vero in dubio nemo sua jactare aut negligere praesumatur, commissus etiam ex supposito aliqualis neglectus nequit domino perpetuum praejudicium creare: semper enim reclamant impediens omnem praescriptionem mala fides vassalli, ex documentis suis domesticis vel jam edocti, vel ex illis domini directi quantocyus erudiendi; rem semper fuisse, adeoque etiamnum esse feudum. Minori adhucdum Jure.

§. XV.

PRaetenderet vassallus ex sola omissione extinctionem domini directi in eo eventu; ubi plures fundos ab eodem domino tenet, illos dato quovis mutationis casu generaliter requirit, eodem modo investitur, & postmodum in litteris desuper expeditis unus alterve praeteritus invenitur. Etenim litterae feudales sunt referens, investitura, quae praecessit, relatum. Oportet autem, & naturae rerum vel maxime convenit, referens ex relato, non hoc ex illo determinationem capere.

D

Adde,

Adde, (sicut in Jure & praxi indubitatum) litteras investiturarum subsecutas quascunque, veluti cum ipsis investituris comparatum, nihil novi Juris tribuere, sed priorem nexum inter dominum & vasallum praecise renovare, ac proinde siquid in documentis posterioribus mutatum vel alteratum deprehenditur, tamdiu optime praesumi; id ex mero errore evenisse; donec contrarium, five voluntatem domini & vasalli accessisse probetur. Frustra opponis;

§. XVI.

Dominum ante feuda noviter collata potuisse a vasallo specificationem eorum petere, atque si in eadem hunc istumve fundum non nominatum viderit, id monere, hoc non facto ipsumet satis indicare; insecutam investituram & litteras desuper confectas se non amplius extendere ad memoratum fundum, nec illum deinceps feudalem fore. Notandum enim in contrarium; ejusmodi specificationes five dinumeramenta feudorum se peraeque, uti de investituris ipsis earumque litteris dictum, referre ad tenorem praecedentium investiturarum, & potissimum primae; nihilque novi domino, aut vasallo tribuere. Sunt usu & moribus introductae in favorem dominorum, non igitur in eorundem dispendium detorquendae.

QUAE-

QUAESTIO II.

QUA RATIONE AGNATUS PRAESCRIBAT
JUS SUCCESSIONIS IN FEUDUM!

§. I.

Variis locis vigent solae consuetudines longobardicae, vi quarum quilibet a primo feudi acquirente descendens, etsi coinvestituram specialem de tempore in tempus continuatam docere nequeat, suo tempore succedit in feudo secundum proximitatem lineae & gradus; prout clare determinatum 2. feud. 50. alibi vero praedicta coinvestitura constituit unicam successionis regulam.

§. II.

Jam supposita norma meri Juris longobardici pone Willibaldum, qui habebat fratrem Titium ante centum vel plures annos feudum quoddam devolutum postea ad varias stirpis communis lineas possedisse; supervenire tempore, quo illud cum consensu domini & reliquorum agnatorum in tertium alienari vult, Javolenum Titii descendentem, protestari contra alienationem in eum finem, ut deficiente linea Willibaldi, reliquisque agnatis proximioribus successio ipsi salva maneat. Fac postmodum, cum

§. III.

Actu exspiraret linea Willibaldina cum reliquis agnatis proximioribus; eundem Javolenum non

obstante, quod nec in se, nec in ascendentibus suis unquam coinvestitus fuerit; petere actuale successionem; eoquod ante triginta annos contra alienationem feudi protestatus, reprotectatio non secuta, adeoque jus suum succedendi tacite agnatum fuerit, gaudebitne vera intentione fundata? negandum omnino etiam in casu, quo praevia ejus protestatione alienatio feudi omissa fuisset; protectio enim non producit jus, sed supponit actu prae habitum; nec qui omittit reprotectari, alteri jus quoddam; quo hic reipsa non fruitur, fateri censetur. Dereliquo Consilii semper est, ejusmodi praetensis protestationibus in continenti contradicere. Idem sed ex aliis principiis sentiendum; si

§. IV.

IN proposito vel alio simili casu dominus directus ipsemet posuisset actum in favorem ejusmodi agnati. E. g. indigebat vasallus mutuo quodam suscipiendo, & in eum finem oppignorando feudo, cui dominus consentiebat; sed quia viderat debitoris descendentes in paucissimo numero, atque ut se eo securius liberaret a nexu subsidiariae solutionis; requirebat assensum Mevii agnati, ex errore judicans, hunc etsi specialiter coinvestitus non esset, saltem descendere a primo acquirente, & inde jure successionis frui. Sane nec in hac facti contingentia, etsi triginta vel plures anni interim elapsi fuerint, dici potest; Mevium jus successionis contra dominum praescripisse. Quia

Quia in dubio nemo censetur liberalis, aut jus in feudum alienum concessisse; interveniebat itaque purus error, qui voluntatem concedentis impedit, & actum perpetuo nullum reddit. Restat adhucdum alia agnaticae praescriptionis species disquirenda; quod ut eo dilucidius fiat, discutere prius oportet aliam in tractatione praesentis opusculi pariter obviam.

QUAESTIONEM INCIDENTEM
AN FEUDUM MASCULINUM ET AVITUM CUM
CONSENSU DOMINI DIRECTI A PATRE
VALIDE ALIENETUR ABSQUE CON-
SENSU FILII AUT RELIQUORUM
DESCENDENTIUM?

§. I.

QUa ratione quaestionem affirmaveris, vel negaveris decideris insimul in eundem modum casum ulteriolem postea insequentem successionis agnaticae; siquidem in idem recidit, an quis feudum suum actu possitivo alienet, vel patiatur illud ab alio praescribi. Controvertitur omnino tantum de feudo masculino, antiquo, atque ubi accesserit voluntas domini ad alienandum: etenim dubio caret; in feudo haereditario, item novo sive recens acquisito liberas patris manus esse contra filium, ex adverso hoc etiam annuente feudum ab ipso patre alienari non posse; si dominus directus repugnaverit, id fieri.

§. II.

VAriare circa quaestionem decidendam tam curias feudales, quam ipsa etiam archidicasteria imperii, res nota est; imo fertur, judicata ultimorum ex potissima parte inclinare in negationem. Re-deunt itaque omnia in controversiam illam intimio-rem, & praeambulam: an sicut filius vel nepos patrem vel avum in feudo ordinarie sequitur; ita quoque ex immediato illius - vel potius ex solius primi acquirentis Jure succedat? *Primo* casu valebit alienatio feudi sine consensu filii facta. *Secundo* ut invalida evanescet. Ratio primi: tritissimi Juris existit; eum, qui immediate in Jura alterius succedit, teneri ad hujus facta agnoscenda, & sine impugnatione relinquenda. Ratio secundi. Juri immediate per tertium acquisito non potest a tertio praejudicari.

§. III.

Colligamus jam omnia, & quaecunque figurabilia argumenta illorum; qui filium immediato Jure primi acquirentis succedere asserunt. Et sunt sequentia:

1.) Feudum avitum & antiquum ex eo ipso dictale; quod ex pacto & providentia majorum devolvatur: hoc principium Juris feudalis veluti Canonizatum in omnium ore versari; aliter

2.) Idem feudum avitum vix differre a novo, si, uti de posteriori certum, etiam prius sine consensu filii alienari posset.

3.)

3.) Modernum feudi possessorem investitum esse a Domino pro se, & suis posteris vel expresse; vel saltem hanc clausulam ex universali consuetudine tacite subintelligi. Habere igitur filium jus succedendi praeter primum acquirentem adeo a domino ipso. Incongruum

4.) Esse, & officio paterno repugnare; idipsum, quod a domino, qui in tantum tertius & extraneus, adimi nequit filio, huic a parente proprio subtrahi.

5.) Feuda vi ejusdem clausulae investiendi hodie juxta l. f. i. §. 1. facta esse perpetuae successionis; Sequi exinde; ipsissimi domini directi arbitrio minime relinqui, alienationi a patre factae, cui filius dissenferit, consentiendi, eamve validam reddendi; dedisse enim aliter illum vasallo & ejus posteris jus perpetuum in feudum, & simul non dedisse.

6.) Ad alienationem feudi requiri consensum agnati; alias competiturâ eidem suo tempore actione revocatoriâ: idem proinde & in filio obtinere; cum juxta l. 12. ff. de suis & legitimis haeredibus non minus & ipse inter agnatos pertineat.

7.) Primum acquirentem suscepisse investituram pro se, & omnibus suis posteris, inter quos ultimi feudum possidentis descendentes non minus, ac horum agnati intelligendi veniant. Ergo vel utrosque succedere ex immediato Jure primi acquirentis, vel neutros: ad stipulari.

8.) L. 37. c. de eviotionibus. L. 3. c. de reb. alien.
non

non alienandis L. fin. c. de eviſtionibus. L. 1. c. de bon. mater. L. 3. c. de R. v.

9.) Adverſari aequitati, & pietati paternae; patrem feudum, in quo forte tota vel potior bonorum ipſius ſubſtantia conſiſtit, ac praecipue ſi praterea prodigus fuerit, alienare ſine conſenſu filii, huncque eo modo privare nervo rerum. Saltem

10.) Videri; omnino congruere, ut ſuper cauſis alienationis, & an juſtae ſint, filius prius audiatur, & dominus directus deſuper cognoſcat.

§. IV.

His omnibus non obſtantibus veritatis non mere probabilis, ſed demonſtrandae nobis eſſe videtur; filium (idem de nepotibus reliquisque deſcendentibus reſpectu aſcendentium dicendum) ſuccedere ex immediato Jure patris. Siquidem

a) 2. f. 39. ubi expreſſe agitur de alienatione feudi aviti, actio revocatoria nominatim attribuitur agnatis; igitur eo ipſo non competens filio. Ex naturali enim, & uſitato ſenſu agnatus eſt mere collateralis illius, cui ſuccedendum. Conſpirant textus varii 1. f. 8. §. hoc quoque. 2. f. 9. §. ſi vero. 1. f. 14. verb. fratres: 1. 18. 2. f. 11. ubi agnati diſtincte opponuntur filiis, & aliis deſcendentibus. Apertiſſime dicitur

§. V.

b) 2. f. 31. Feudo per feloniam patris aperto filium in perpetuum a ſucceſſione excludi; niſi dominus ipſi

ipfi gratiam fecerit, multo magis itaque excluditur in casu alienationis a patre factae. Cum enim poenam ultra delinquentem extendere non oporteat; feloniam patris non posset nocere filio; nisi ex ipsa natura feudi ut certum supposuisset legislator, filium in feudo immediate succedere patri, & ex hujus Jure; igitur illo e manibus patris abeunte filio non amplius competere successionem, aut huic innixam actionem revocatoriam. Consentit exactissime

§. VI.

c) Capitulatio moderna gloriosissimi imperatoris Josephi secundi art. 20. §. 8. ubi disponitur; feudo regali ex capite feloniam ad caesarem & imperium reverso succedere suo tempore agnatos, minime filios delinquentis patris, cum hi non ita, uti illi, expresse excipiantur; electoribus, cum capitulationem conficiant, & tam attenti sint ad Jura sua, suorum, & reliquorum statuum, filios sane qua futuros successores non omitturis; si judicassent, illos in ejusmodi casu unquam amplius succedere posse. Accedit.

d) 2. f. 45. feudum in filio esse partem haereditatis allodialis paternae, adeoque istum vel utramque haereditatem adire, vel utramque repudiare debere. sicut igitur filius in allodio succedit immediate patri, & ex hujus Jure; ita idem sentiendum de feudo.

§. VII.

e) Si praeter consensum domini, patris & agnatorum, de cujus necessitate nemo dubitat, etiam an-

E

nu-

nutus filii ad alienationem feudi requiretur; hoc ipso omnia feuda masculina & avita transformarentur in fidei commissa; quod omni Juri & praxi repugnat; opus enim ad tale fidei commissum, etsi pater & agnati omnes in illud consensissent, expressa voluntate domini, quam deesse supponimus.

§. VIII.

Tandem f) agmen rationum claudat argumentum sane apodicticum ex 2. f. 50. NB. de natura successionis feudi inscripto. Ibi : *Successionis feudi talis est natura, quod ascendentes non succedant v. g. pater filio. Inferius vero filius patri succedit, non filia, nisi ex pacto, vel nisi sit foemineum (feudum) secundum quosdam succedit nepos ex filio solus, & sic usque in infinitum (lineae descendentes) a primo acquirente (usque in infinitum, si feudum sit paternum. Paternum (avitum aut antiquum) autem voco, quicumque ex superioribus id acquisiverit. NB. Dumodo scias, quod si quis habens beneficium (feudum) quatuor superstitibus filiis decedat, & feudum ad unum solum ex divisione deveniat, & ille superstitibus filiis duobus vel tribus decedat, qui patruels dicuntur, & ad unum eorum beneficium feudi ex divisione feudi perveniat, & similiter iste superstitibus filiis decedat, qui patruels dicuntur, ad quorum unum feudum similiter pervenit, NB. sicut etiam ex aliis superioribus vel primis fratribus supersunt masculi; si ille, qui feudum habet decesserit nullo filio relicto; an ad omnes (a primo acquirente im-vel mediate descendentes) vel ad quos perveniat, quaeritur? Respondeo. Ad solos & ad omnes, qui ex illa linea (generatione) sunt, ex qua iste,*

iste (defunctus ultimus feudi possessor) *fuit. Et hoc est, quod dicitur ad proximiores* (in linea ultimo defuncti) *pertinere. Isti vero proximiores esse dicuntur respectu aliarum linearum* (collateralium) *sed omnibus ex hac linea* (ultimi possessoris) *deficientibus omnes aliae lineae* (a primo acquirente descendentes) *(aequaliter vocantur.)*

§. IX.

Hinc primo Clarissime patescit, succedi quidem mediate ex Jure primi acquirentis; feudum enim quod hic primitus non comparasset, devolvi ad illius posteros non potuisset. Hoc non obstante *secundo*, quod immediatum successionis titulum attinet, feuda semper magis descendere, quam ascendere, distinguere per hoc vel maxime a successione civili & allodiali; feudum, quando unam lineam ingressum fuerit, usque ad hujus extinctionem regulariter in ea perdurare; adeoque *tertio* concurentibus respectu illius, cui succedendum, pluribus lineis, non eo ipso succedere omnes aequaliter, etsi aequaliter ab eodem primo acquirente sanguinem trahant; sed praecise proximiores ultimo feudi possessori; argumento luculentissimo inde resultante; filium *quarto* non mere materialiter sequi patrem in feudo, sed in vero sensu praedictae constitutionis feudalis ex immediato illius Jure succedere: Aliter *quinto* personas primo acquirenti proximiores vel privative vel saltem cumulative successuras fore, quod utrumque reprobatur memorata constitutio. Proinde

Nihil difficultatis subest rationibus in contrarium allatis, profecto facillime dissolvendis. Etenim

ad 1.) Verum hoc est quoad devolutionem mediatam, & in eo sensu, quod regulariter nemo succedat in feudo, nisi descenderit a primo acquirente; minime quoad immediatam devolutionem. Opinio quaecunque, etiam communis non potest veritati praejudicium parere. Non adest quidem

ad 2.) Eatenus differentia respectu filii, satis vero discriminis adhucdum in eo; quod novum feudum possit alienari sine consensu agnatorum, si expresse coinvestiti non fuerint; non item antiquum

ad 3.) Non ignoranda distinctio; patrem habere feudum immediate a domino per investituram, filium vero per jus & manus patris

ad 4.) Laborat falso supposito, filium habere Jus successionis proxime a domino; gaudet illo potius per manus patris, qui dum feudum ad filium transire non permittit, illud alienando; nihil eidem injuste subtrahit.

§. XI.

ad 5.) Probat nimium, adeoque nihil; sequeretur enim inde, etiam feudum novum a patre sine consensu filii alienari non posse; cum formula investiturae vassallo contingentis in utraque feudi tam novi quam antiqui specie eadem sit. Pertinet

ad 6.) Filius inter agnatos quandoque, pro substra-

tâ materia , & contra sensum ordinarium , quo regulariter agnati capiuntur ; nequaquam vero in intellectu Juris Feudalis. Ubi leges Civiles , & Feudales contraria disponunt , & quidem posteriores clare ; oportet has circa feudalia praeferri. Quod

ad 7.) Allatum , non impedit ; inter ultimi feudum possidentis filium , & ex adverso merum agnatum subesse diversam successionis qualitatem , pro ut Jura clarissima superius adducta docent. Non inveniunt

§. XII.

ad 8.) Hic applicationem leges citatae ; agunt enim de rebus filii propriis & allodialibus a patre alienatis , & ut prior illas revocare possit.

ad 9.) Invertatur casus ; patrem summa necessitate premi , non habere aliud subsidium , nisi in pretio ex venditione feudi redigendo , Dominum & agnatos illi annuere , filium vero prae fracte dissentire ; nonne pater prae filio consideratione dignissimus erit ? Sed quidquid circumstantiarum adsit , roget filius expositis rationibus , quas distractionem feudi dissuadere putat , Dominum ; ne alienationi consentiat ; & hic petito facile annuet , si causas viderit relevantes ; siquidem a puro ipsius arbitrio dependet ; an alienationi con- vel dissentire velit. Tandem

ad 10.) Consilii quidem hic & nunc ex parte Domini esse potest , praemittere aliqualem causarum alienationis disquisitionem ; minime vero necessitatis aut obligationis illud est ; pater enim , & Dominus gaudent fa-

cultate feudum alienandi, & respective alienationi consentiendi; super quo neuter judicem pati tenetur.

§. XIII.

Satis proinde evicerimus, filium ordinario modo non mere materialiter sequi patrem in feudo, sed ex aperto sensu constitutionum feudalium huic immediate & ex hujus Jure succedere; adeoque ad modum cujusunque alterius haeredis vulgaris infringere vel impugnare minime posse, quod Pater circa feudum gesserit. Sicuti enim, uti nemini dubium haeret, primus successor primi acquirentis tenetur omnia ab hoc circa feudum gesta & facta agnoscere, nec feudum interim ab eodem alienatum revocare potest: nulla alia ex ratione; quam quod dicto primo acquirenti immediate veluti admodum successionis ab intestato in feudum sequatur; ita idem omnino sentiendum in filio respectu patris; cum & iste huic immediate succedat. Redundum jam ad quaestionem secundam principalem superius propositam: *qua ratione agnatus praescribat jus successionis in feudum?*

§. V.

Ponamus itaque extare familiam in varias lineas, utrinque quantum noscitur, ab uno primo acquirente descendentes divisam, possidere illam feuda antiqua, certam horum partem dudum competiisse lineae B, utpote ad lineam A, qua feuda prius possederat, proximiori; praeveniri autem eam a remotiori C,

C, & hanc investiri per triginta vel plures annos, feudaque ab hac toto hoc tempore quiete possideri, supervenire Raymirum descendente ex memorata linea B, velle sibi suisque posteris vindicare feuda, provocando ad posteritatem suam a primo acquirente, cui soli, & non stipiti immediato communi succedatur; allegando itaque; respectu sui necdum effluxisse triginta annos, adeoque actionem revocatoriam sibi salvam esse. Sane superius deducta ambigere non sinunt, inaniter haec agi & peti; siquidem fundus, quem Raymiri parens, avus, vel alius ascendens praescribi ab agnato remotiori passus est, aequae parum poterat ad illum amplius devenire, acsi actu positivo sine ejus consensu alienatus fuisset; cum in idem redeat, quo legitimo, alienationis positivae, vel praescriptionis modo e manibus ascendente abierit. Illud vero dubio caret; posse Raymirum medio tempore, quo linea C feudum possidet; & antequam lapsus triginta annorum, adeoque completa praescriptio accesserit, hujus possessionem in totius suae lineae & proprium bonum. Quasi per modum negotiorum gestionis interrumpere. Subnascitur hic

§. VI.

U Lterior quaestio; an in casu prius proposito etiam Dominus directus contra lineam B. praescripserit; cum effectu; ut extincta linea C, utpote ex supposito de se postrema primi acquirentis feudum ad eundem ut apertum redeat, etsi ex linea B posterius adhucdum adfuerint! dubium movere videbitur; I.) personas ejusdem

dem lineae B, non obstante contra ipsas peracta praescriptione manere descendentes a primo acquirente, & in hoc consistere fontem successionis feudalis : 2.) Confirmari idipsum a 2. f. 50. superius adducto, & clarissime indicante, descendentes primi acquirentis in perpetuum succedere, quotcunque etiam divisiones feudi inter illos qua agnatos interim contigerint: modo, uti se ipso patescit, plenaria abdicatio sive refutatio feudi non intervenerit. 3.) Satis praejudicii in eo evenisse lineae B, quod durante illa C omni possessione destituatur; iniquo modo augendi; si adeo exinde ab omni regressu ad feudum excluderetur. At vero cum

VII.

FEUDUM ex ipsa sui essentia nexum individuum inter Dominum & vasallum involvat; fieri sane nequit, quin, dum linea C feudum contra B usucaepit, Dominus directus idem insimul praescripserit; posteris ex B utrinque in perpetuum exclusis. Adde; neminem descendentium alio modo, vel ordine ad feudum venire posse; quam quo a primo acquirente ad ductum 2. f. 50. vocatur; eum ordinem linea B passa est sibi mediante praescriptione interverti a C; & alium sibi ipsi tribuere, aut substituere nequit. Minime igitur

§. VIII.

ad 1.) Obstat circumstantia facti ibidem allegata, ut certissima; siquidem ex habitudine feudi, & constitutionibus feudalibus unice determinandum; quare ratione descensus a primo acquirente Jus successionis

nis largiatur, aut saluum relinquat; aliter etiam, in casu feudi cum consensu Domini in plane extraneum alienati venditor ad illud, extincto cum suis posteris emptore regressu gauderet; quod nemo dixerit:

ad 2.) Quotquot etiam divisiones feudi haftenus intercesserint, eae omnes non mutant aut intervertunt ordinem successionis debitum; potius eundem saluum relinquunt; ita in terminis disponente 2. f. 50.

ad 3.) Praejudicium, quod linea B sibi ipsi, patiendo praescriptionem attraxit, sibi etiam soli imputare debet. Illud tamen

§. IX.

Diffiteri nolumus; in casu, quo partes expresse super proximitate litigassent, & linea B actu proximior, quod hoc eo tempore non satis probasset, acquieverit sibi successionem a linea C per possessionem longissimi temporis praeripi, priori regressum ad feudum suo tempore regulariter saluum manere; hoc ipso enim, quod precise super proximitate cum altera certaverit, satis contestata est & declaravit; se ad tempus tantum, & in respectu ad lineam C feudum dimittere. Quod hac ratione linea C per praescriptionem non aquirebat (nimirum perpetuam exclusionem lineae B) id nec Dominus directus ea mediante sibi comparavit.

§. X.

Agnatus proximior fruitur Jure revocandi feudum; si istud sine suo consensu, accedente licet Domini
F dire-

directi annutu in agnatum remotiorem, vel plane extra-
 neum alienatum fuerit; nec praescribitur huic ipsius
 actioni revocatoriae, nisi eandem, successione feudi
 actu ad se delata intra triginta annos exercere omiserit.
 Non inepte itaque quaeritur; an ad eo efficacius averten-
 dam hanc eventualem praescriptionem etiam ante actua-
 lem feudi delationem competant remedia Juris, & quae il-
 la sint: Casus. Vassallus instructus ad hoc expressa volun-
 tate Domini alienare intendit feudum, requirendo;
 Ante quam illuc progrediretur, similem consensum ag-
 nati. Hic non vult uti Jure retractus sibi certissimè com-
 petenti, beneficium enim nemini invito obtruditur;
 dissentit potius expresse alienationi, atque cum praete-
 rea videt; feudum in potentiores, vel alium rerum &
 possessionum suarum magis, quam forte par est, tena-
 cem transitorium, ab hoc varie immutandum, diversi
 generis impensas & meliorationes in illud faciendas,
 emptorem ejusve posteros quoad harum refusionem
 Jure retentionis ufuros, adeoque actionem revocato-
 riam sibi suisve posteris suo tempore difficillimam red-
 dendam fore: petit insimul; annexa protestatione con-
 tra omnia damna futura, vel omitti alienationem; si jam
 facta, rem illico relui, aut saltem ab emptore praesta-
 ri cautionem idoneam de feudo ad se suosque posteros
 tempore devolutionis quoad ipsissimam quoque posses-
 sionem prompte redituro. Non subsistere hoc petendum,
 dices; eo quod

§. XI.

- a) In casu feudi sine consensu agnati alienati huic duo
 tantum

tantum remedia indulgeantur; ut vel feudo actu ad se suos-
 que devoluto instituat actionem revocatoriam contra
 quemcunque, vel amans illius praesentem possessionem
 Jus retractus exerceat. Nec b) aliud quoddam medium
 ex legibus Canonicis, vel Civilibus in subsidium suppe-
 tere. c) Jus, quod adhucdum sub conditione latet:
 an, vel quando feudum actu devolvendum! non posse
 jam & pro praesenti operari. d) Durissimum fore,
 vasallum ex necessitate ad alienationem feudi adactum,
 & actu illud possidentem sine auxilio relinqui, & quidem
 in favorem agnati, qui merae & incertae suae spei ali-
 quid inde detractum putat, & emptori ansam praebet;
 ut hac ratione nolit ad comparationem feudi accedere.
 Hoc modo e) posse vasallum ab agnato remotiori, imo
 remotissimo, cum & hic eventuali Jure successionis ex-
 supposito gaudeat, iniquissimo modo, ut suus consen-
 sus largo proemio redimatur, vel ut sibi cautio similiter
 praestetur, aliisve ex rationibus vexari, & impediri
 adeo Dominum ipsum in transferendo ad tertium feu-
 do; talia autem minime indulgenda esse. At vero haec
 omnia non obstant; quin tuto pro agnato responden-
 dum. Etenim

§. XII.

Ipsa rei natura exigit; feudum, quod cum primo con-
 stitueretur, primo acquirenti cum prompta posses-
 sione traditum fuit, secundum ordinem successionis eo-
 dem modo delabi ad ejus descendentes, & respective
 ad Dominum redire. Quid enim tibi, si agnatus esses,
 prodesset macrum jus, etsi praesens in feudum, & in

eo radicatum; illius fructum, effectum, & possessionem ad longissimum forte tempus inaniter expectaturo? nec est; cur in contrarium moveamur a rationibus dubitandi oppositis; siquidem

§. XIII.

ad a) Actio revocatoria tendit ad acquirendam actua-
lem feudi possessionem, & hanc agnato in substrato
casu necdum competere lubenter annuimus. Sufficit
ad b) Nulla lege feudali aut praxi certa agnato inhiberi,
potius naturae feudorum apprime congruere; posse
eum spem successionis certam, & ejus futurum effe-
ctum quovis modo in tuto collocare. Falsitatem alle-
gati ad c) exhibent Jura apertissima; cum docent, penden-
te conditione contractus a neutra partium quidquam
agi vel suscipi posse, quod contractum vel jus inde quae-
situm (veluti agnatus suum a pacto inter Dominum &
primum acquirentem inito derivat) suo tempore in pe-
jus redigere posset; acquisitionem praesentis possessio-
nis operari quidem non potest jus istud successionis ag-
naticae, bene vero media alia; quae ad magis affecuran-
dam successionem futuram expediunt. Rarius ad d)
Occurrit, agnatos hoc casu occurrente ita durae cervi-
cis esse; ut vassallum sine ope relinquant; solent potius,
praecipue si actualement successionem a se longius remo-
tam vident, alienationi ipsi consentire vel gratuito, vel
saltem erga aliqualem compensationem. Si neutrum ve-
lint, cogitare debet vassallus, eum, qui Jure suo utitur, ne-
mini inferre injuriam; nec teneri unum agnatum alterius
necessitates, in quas per saepe propria culpa se conjecit,
suble-

sublevare. Quod sub e) allatum, habere quidem videtur.

§. XIV.

A Liquid plus sub recessu, quam reliqua obmota; sed nec ipsum est invincibilis roboris. Fac enim; agnatum omnium proximum A instructum esse numerosa prole masculina, proximior B fere non minori, remotum vero C dissentire alienationi, & petere similem cautionem a futuro emptore. Quis non viderit; haec ex mera vexa fieri, nullum assensum juris merente. Loquimur autem praecise de illis agnatis, quibus spes successionis proximior, vel saltem non multo remota affulget. Super quo, uti & super qualitate cautionis, cum utrumque sit res pure feudalis, cognitio ad Dominum directum spectat. Exinde

§. XV.

SEquitur, cautione vel plane non, vel non satis idonee praestita, aut postmodum defectuosa reddita, feudo postea ad agnatum delato & insecutis actualiter incommodis & damnis, quae §. 7. exprimit, ipsos quoque haeredes emptoris allodiales ad restitutionem teneri, nec rite excipere, se non esse successores in feudo; itaque nec obligari ad facta defuncti feudalia; bene enim quidem tenet haec obiectio in futurum, & pro tempore feudi ab ipsis ablati; minime vero in praeteritum; siquidem pro eo tempore fructus feudi in persona defuncti fecerunt suos, & etiamnum rectè repetunt impensas perpetuo utiles, & feudo applicatas; igit.

igitur, dictante notoria aequitate se oneri reciproco indemnitate ab eodem defuncto debitae subducere nequeunt. Coeterum quod à §. 7. usque huc propositum fuit de alienatione feudi totius, idem observari debet per omnia circa servitutem absque consensu agnati feudo impositam; quod enim Juris in toto est, id ipsum in parte obtinet.

QUAESTIO III.

*QUATENUS FEUDUM TERTII UT FEUDUM
PRAESCRIBENDO ACQUIRATUR.*

§. I.

QUaeritur itaque; an quis feudum five dominium utile alterius praescribere possit; ut feudum maneat, & ipse loco alterius ut vasallus in illo succedat? Nihili refert; utrum praescripturus sit convasallus alterius ratione hujus illiusve feudi, aut merè extraneus, quia pro tali, five pure extraneo, quod feudum praescribendum concernit, semper habendus. Supponendum semper; praescripturum esse in actuali feudi possessione, sine hac enim nullam praescriptionem incipere aut procedere constat. Casus dupliciter figurari potest. Vel enim possidens habet causam possidendi a vero vasallo; aut aliunde, five quod in idem recidit, coepit illam a se ipso.

§. II.

PRimo casu v. g. si vasallus feudum sine consensu Domini moderno possessori ut mansurum in pristina quali-

qualitate vendidit, atque hic vinculi feudalis, nec non deesse consensum Domini conscius redditus fuit, praescriptio contra Dominum directum sive cum effectu; ut novus possessor deinceps ab hoc pro vasallo haberi debeat, non subsistit: nisi eam adjuvet lapsus triginta annorum, & accesserit consensus tacitus Domini, quid cum feudo suo ageretur, non ignorantis, scientis potius, & non contradicentis, vel saltem contradictioni firmiter non inhaerentis; obstat enim mala fides praesentis possessoris, quae notorie praescriptionem excludit, nisi, uti dictum effluxus tricennalis temporis malam hanc fidem purgaverit. Praeterea

§. III.

EX dictis §. 5. ad quaestionis primae sectionem primam & rationibus ibi allatis dubium non patitur, data medio tempore possessionis occasione recognoscendi feudum (v.g. si manus dominans mutata fuerit) aut aliud servitium feudale praestandi, talia a praescripturo omitti non posse. Quod itidem ad casum secundum supra in fine §. I. memoratum, & mox ulterius subsequenter intelligendum. E. g. Cajus & Mevius sunt vasalli ejusdem Domini, a quo utrique corpora tota feudalia, sibi forte finitima recognoscunt. Prior fundum specificum, qui reapse ad corpus Mevii pertinet, Judicans ut supponitur bona fide, eundem sui corporis esse, possidet quiete longissimo tempore; quaeritur itaque, an fundum ut feudum posthac suum tam contra priorem Vasallum, quam etiam intuitu Domini directi praescripserit. Caret lite affirmatio. Si

§. IV

§. IV.

REs ad notitiam Domini pervenerit, eo post hac non contradicente, vel contradictioni firmiter non inistente, potius possessorem desuper ad investituram, aliave munia vasallitica admittendo; extra controversiam enim tunc est consensus illius saltem tacitus. Quod si vero inscius rei fuerit Dominus (veluti illam ignorasse omnino praesumitur, aliter vel interrupturus possessionem Cui, vel illam pro natis circumstantiis expresse approbaturus) praeprius si interim casus recognoscendi feudi, aliusve muneris vasallitici implendi non obvenierit; minime valet contra ipsum praescriptio. Rationem rursus suppeditat natura feudi cuiusvis cognita §. I. quaestionis primae sectionis secundae, & alibi explicata; quaeque nexum feudi inter Dominum & Vasallum non alio, quam quo Colligatus est, modo, adeoque solo mutuo consensu expresso vel tacito dissolvi patitur. Nec congruit

§. V.

Objectio 1. Domini nihili interesse; an feudum ipsius hic isteve teneat, utpote eodem semper in nexu suo permanente, & ad servitia feudalia obligato; siquidem aperte falsa est haec assertio. Fac enim, possessorem modernum instructum esse longa serie descendentium masculorum, alterum autem sive verum vasallum eatenus fere nudum stare. Quis unquam Jure a Domino petierit; ut spei citioris aperturae feudi, nexui feudali propriae & debitae praecise in favorem tertii possidentis renunciaret! Esto etiam

§. VI.

§. VI.

Casum in verso modo se habere, in moderno possessore pauciores, ac in priori numerum successorum conspici, semper tamen in medium se sistunt & repugnant Jura notoria feudalia, quae exigunt; feudum ex indole sua connata devolvi ad solos posteros primi acquirentis; sicut igitur actu positivo alienari non potest sine consensu Domini expresso, vel tacito; ita ne poterit transire per praescriptionem, quam verus vasallus contra se introduci permetteret: cum praesudicium Domini semper idem existat; & restringeretur illius voluntas in eligendo novo vasallo, qui ab ejusdem puro arbitrio dependet. Ulterior instantia

§. VII.

Fieri posset, saltem aequum esse; ut in casu, quomodo in moderno possessore feudum specialiter conveniret usuique esset, illud dicto possessore ad vitam ejus, illiusque descendendum maneat; redditurum suo tempore & erga praestitam interim cautionem ad agnatos vel Dominum? Veluti ejus rei exemplum ipsum attulerimus supra in §. 7. & seqq. quaestionis secundae: dictante utrinque aequitatis regula; quod tibi non nocet, & alteri prodest, ad illud recte teneris. At vero versatur notorium discrimen inter casum & casum; agnatus merito Jure successionis futurae gaudet; Dominus autem praeterea compossessor est feudi secundum effectus a Dominio directo profluos, & quidem cum solis vasallis & successoribus in prima feudi constitutione vocatis;

è qua compossessione in favorem tertii **decedere** non tenetur.

QUAESTIO IV.

*DE DUPLICI INVESTITURA, QUATENUS ILLA
PRAESCRIBENDO JUS FEUDI OPERETUR.*

SECTIO I.

*DE DUOBUS VEL PLURIBUS AB EODEM DOMINO
DE EADEM RE INVESTITIS.*

§. I.

Contingit quandoque; testimonium de super edentibus litteris investiturarum antiquioribus, rem eandem a duobus ab eodem Domino recognosci. Quid quara-
tione olim, ubi dictas litteras magis in folle, & minus cum circumspectione expeditas fuisse notum, evenerit; vestigia quidem quandoque ex actis reperiuntur, sed ut plurimum incertiora. Indubie praemittendum; illum ex duobus esse verum & unicum vasallum, qui in quie-
ta & per triginta annos continuata possessione feudi ex-
titerit, quique ob eandem ipsam causam recte petit; ut alter imposterum praevia causae cognitione ex investi-
tura omittatur; nisi ex facto colligatur, existere hunc in vera feudi compossessione; relinquendus enim tunc est in illa, tenor investiturae deinceps ad hanc normam
emendandus, & quod prius in separatis litteris utriusque datum, modo in eadem littera ut convasallis conceden-
dum; siquidem Dominus suam investituram quovis congruo modo implere tenetur. Quaeritur hic

§. II.

§. II.

Utrum investitus alter, qui possessione modo non gaudet, recte exigat a Domino; ut sibi ejus ope illa procuretur, aut saltem indemnitas praestetur! feudum in via oblationis vel dationis primordialiter oriri potuit. *Primo casu* praenosse oportet ex scriptis & documentis feudalibus, olim non raro accidisse; ut allodia, quae actu non possidebantur, sed Jure quis sibi deberi Judicabat, in feudum offerrentur, protectionis adipiscendae causa; & ut manu Domini directi accedente eo securius in possessionem redigerentur. Nec moris nec necessitatis erat eo tempore, longum examen instituere; an offerens verus rei oblatae possessor, vel Dominus esset. Jam: vel habuit eo aevo, vel saltem postmodum acquisivit in se vel posteris legitimam fundi possessionem offerens; vel semper eadem destitutus mansit? Si posterius, cadit se ipso omnis petitio indemnitis. Quo enim colore Juris exiges restitutionem rei a Dominio directo, quam hic nunquam a te, aut tuis antecessoribus actu suscepit? Si prius; imputent, cum feudum non Dominus, sed ipsi cum possessione naturali & Dominio utili tenuerint, sibi solis; cur eandem possessionem postea reliquerint. Quod

§. III.

Attinet casum secundum feudi primotenus per dationem a Domino constituti; rursus dubitare non licet, vel saltem vehementissima desuper militat praesumptio; primum investitum suscepisse actu rem in possessione-

possessionem a Domino, alias fidelitatem, & servitia nunquam praestitutum. Non est itaque; cur posteris ejusdem, qui possessionem e manibus suis abire passi sunt, Dominus quidquam resarciat, sicque propriam illorum culpam luat. Esto: Per meras injurias temporum rei jacturam factam fuisse; & casus nocebit vasallo, qui Dominio utili & possessione fruebatur; satis detrimenti pro Domino, hujus jura non minus eadem via periisse.

§. IV.

SI rite conjecturamur, videntur casus; ubi rem eandem ab eodem Domino duobus vasallis adscribi, & investituram desuper praestari contigit, vel maximè inde oriri; quod in feudis tam datis, quam etiam ob rationem in §. 2. jam assignatam in oblatiis olim investiturae, & litterae desuper expeditae brevissime fierent & respective conciperentur; v. g. cajus investitus esto de castro, hac illave sede nobili cum omnibus & singulis appertinentiis; putantibus nimirum majoribus nostris sed per palpabilem errorem, memoriam specificam feudorum, qua forte ipsi instructi, ad nos, feros eorum posteros, eodem modo transiturem fore. Hinc cum

§. V.

PRO emendando isto errore successu temporis dinumeramenta, sive specificationes feudorum a vasallis pro quovis investiturae actu exhibendae introducerentur, facillimum fuit evenire; ut vasallus hunc istumve fundum specificum, quem ad corpus feudorum suorum
inte-

integrale pertinere judicabat, dictis dinumeramentis infereret, exinde in subsecutas litteras investiturarum translatum; altero forte dudum in ejus actuali possessione constituto, & similiter investito: quod potissimum in feudis duorum vasallorum finitimis, & adjacentibus eo levius occurrere poterat. Sane nulla prudens ratio circumspicienda; cur Dominus vasallo modo non possidenti, & forte nunquam actuali possessione praedito ad quandam damni praestationem undequaque teneatur. Observatur praeterea

§. VI.

ADhuc alius modus, pessima fide & reclamante vasallagio quandoque exerceri solitus; quod vasallus feudum absque consensu Domini alienet, atque ut poenam feloniae desuper effugiat; illud continuo ut feudum adhuc suum profiteri, & investituram desuper recipere pergat. Concernit malevola & improba haec actio praeprimis pertinentias integrorum corporum feudaliū, utpote alienata una alterave ex illis non statim detegenda; cum servitia feudalia, reliquaque emolumenta Domino debita totum corpus afficiant; emergente partis defectu regulariter ne augenda, nec minuenda. Ab omni ratione eo in casu alienum foret; Domino imponere obligationem indemnisationis ejusmodi dolo vasallo praestandae. Manet potius hic cum posteris obstrictus; ut vel mature a Domino efflagitet gratiam, offerendo rei alienatae restitutionem a possessore; solvendo emendam congruam (ein Lehen-Buß) aut secus processui feloniae quovis tempore contra se instituendo obnoxius sit.

S E C T I O II.

DE

*DUPLICI DOMINO, EUNDEM VEL PLURES
DE EADEM RE INVESTIENTE.*

§. I.

Non vulgaris momenti esse quaestionem de praescriptione Domini directi contra directum, docent casus aperturarum feudalium; ubi praeter punctum separationis feudi ab allodio alter separationis feudi a feudo per saepe non modicum negotii facessere solet: contingit enim quandoque, hunc istumve fundum in litteris feudalibus duorum Dominorum directorum occurrere; & de isto vel diversos vassallos, vel utrinque eundem haecenus investitos fuisse. Primum originetenus ex datione in feudum oriri potuit; quod duo de proprietate fundi certarent, & pro conservando utrinque Jure illum in feudum darent; alterum ex oblatione v. g. cajus recognovit haecenus fundum a Mevio, postmodum sciens, vel potius ignorans hunc nexum (eo quod forte nullam, vel tantum superficialem rerum & possessionem suarum notitiam habuerit) eundem obtulit in feudalitatem sempronio, & aequae ab hoc impofterum recognovit. Certum est

§. II.

Intentionem illius Domini praevalere, qui rem cum appertinentiis & finibus (mit ein- und Zugehörunge, Anstößern &c. &c.) aliove modo individualiter determinatam ex suis documentis exhibet; cum alter eandem ex

ex suis tantum in folle & genere producat; species enim derogat generi. Quodsi vero utraeque scripturae in ejusdem individui **expressione** conspirent, optimam rei expediendae rationem coeteris paribus in casu fundi haecenus ab eodem vasallo a Dominis duobus recogniti suppeditare videtur condominium (ein gesambt oder Mitlehenherrschaft) inter illos mutuo consensu stabiliendum; constituendo portatorem communem, qui loco condominorum sit, & cujus manu mutata obligatio ad recognoscendum feudum in vasallo nascatur: frustra contradiceret vasallus; cum propriis suis factis, quibus haecenus rem ab utroque recognovit, contraveniret; excipe, nisi docere posset; ex errore hucusque factam fuisse duplicem investituram, & se potius hujus, quam illius vasallum esse. Hoc enim casu omnino audiendus est. Coeterum hanc condominiumi introductionem a mero partium arbitrio dependere, satis patescit; siquidem quod ab initio non erat subiectum condominio, nequit postea se ipso in illud transformari. Non licet itaque ambigere,

§. III.

STatum possessionis utrinque ante omnia inspiciendum esse; itaque si Mevius pro se produceret litteram investiturae ante triginta annos a se factae, haecenus vero, etsi forte ejus occasio extitisset mutata manu dominante vel serviente, per totum omiffae; sempronius ex adverso continuasset suam investituram per idem tempus, praescripisset hic omnino privativum & solitarium Dominium directum. Nec relevat objectio; intermissi-
fionem

sionem investiturarum evenisse ex culpa vassalli; qui eas non petierit, adeoque in praejudicium Domini redundare non posse, sufficit enim

§. IV.

SEmpronio & quidem de Jure possessio haecenus private suscepta & continuata; & illius quater tui nihili interest; an vassallus respectu Mevii bene vel male egerit, aut ad quam indemnitatis praestationem eidem desuper teneatur. Excipe, nisi pendente tempore triginta annorum idem Mevius vassallum super feloniam in Judicium vocasset; siquidem hoc modo intentam sempronii possessionem privatam interrupisset. Coeterum

§. V.

PRaeter lapsum longissimi temporis non requiri praeterea in hac praescriptionis specie prohibitionem unius, & acquiescentiam alterius partis, sive consensum tacitum illius, contra quem praescribi intenditur; claro clarius existit: siquidem duo praetensi Domini non connectuntur inter se nexu feudali; veluti illo in quovis casu feudi non controversi Dominus & Vassallus mutuo colligantur. Itaque inter priores, & quatenus contra se invicem agunt, fundus quaestioni censendus est Jure allodii; induentis tunc modo naturam & qualitates feudi; si unus contra alterum actu obtinuerit, hocque modo vassallum haecenus dubium cum Dominio directo private acquisiverit. In allodio autem consensu tacito illius,

illius, contra quem usu capio intenditur, minime opus esse; loquuntur Jura clarissima.

§. VI.

SI praetensi Domini in continuata investiturarum possessione pares existunt; vel saltem non elicienda exinde pro uno ex illis vera praescriptione; ordo jubet reflectere ad eum, qui plures actus alios domini directi possessorios exercuerit v. g. vasallum interim ad agendum conjudicem in judicio parium curiae, respondendum super casu feloniae, vel praestanda alia munia feudalia vocando; indulgendo ipsi, cum hoc peteret, consensum ad oppignorationem feudi, denegando ipsi eundem, cum fundum plane alienare vellet &c. &c. novimus quidem principium usuale: non plus praescriptum censerem, quam actu possessum doceatur; non ignoramus pariter; dari Emphytheuses inter duos vel plures Dominos directos quoad varia Jura limitatas, & divisas; ut unus hoc, alter alio effectu gaudeat. Veluti inter alia tales extant in oppido Eggolsheimensi, ubi principatus Bambergensis, & inclyta ibidem praepositura Ecclesiae Cathedralis Facultate investiendi vasallos, ac respectivè percipiendi laudemia, & census utrinque privativè fruuntur; eoquod bona ista vel ab origine inter condominos ita constituta fuerint, vel postmodum consensu ipsorum expresso, vel tacito hanc faciem induerint: Haec autem

§. VII.

Regulam universalem non formant; quidquid enim Jurium Domino directo vel vasallo competit; fuit
H gene-

generaliter ex radice nexus feudalis, respectu cuius illa se pari ratione habent. Pronuntiandum itaque omnino videtur pro illo, qui possessionem potioris partis effectuum feudalium docuerit; & dominium directum illi privative adjudicandum; confusione varia rerum aliter, cum Jura ista feudalia arctissime connectantur, vix evitanda.

§. VIII.

SI nec eatenus una pars alteri superior existit; nihil restat prater litteras investiturarum, & ut ille palmam reportet, qui antiquiores pro se produxerit: utut enim regulariter & ordinarie documenta domestica & proscribente non faciant fidem saltem plenam, aliud tamen obtinet in negotio quasi communi; & ubi utraque pars in eodem scripturarum genere intentionem suam fundat. Nec invenienda alia rei norma. Haec omnia quoad principia generalia ita deducta sunt; non immunia ab exceptionibus; eo quod regulam quamcunque praepriis in rebus in antiquitates refluentibus varias limitationes admittere posse constat.

QUAESTIO V.

DE FEUDO ACCESSORIO (bey oder Nebenlehen, gesamt Hand) PER PRAESCRIPTIONEM ACQUIRENDO VEL AMITTENDO.

§. I.

FEudum minus principale, sive coinvestitura est Jus praesens, & reale in feudo competens coinvestito sine

ne actuali feudi possessione & usufructu ; per ultimam clausulam distinguitur a feudo principali (*Haubt-
Lehen*) per reliqua ab expectantia feudali (*blosser Le-
hen = Anwarttschafft*) quia haec nequidem jus praesens
& reale in feudo operatur ; non obstante, eidem inve-
stituram eventualem accessisse ; sed praecise obligat pro-
mittentem ; ut pendente interim conditione : si feudum
ei apertum fuerit ; promissum suum invito promissario
non retrahat, aut mutet.

§. II.

DUplex a feudistis statuitur, & reipsa est coinvestitu-
ra ; una impropria, & Juris mere longobardici,
altera propria. Prior importat actualem compossessio-
nem feudi ; veluti si duo Fratres in feudo paterno suc-
cedant, & de eodem simul investiantur ; quilibet nimi-
rum pro quota dimidia, prout dimidiam partem fru-
ctuum percipit. Posterior est illa, quam in §. prae-
cedente explicavimus. Antiquiori tempore non legitur
alia coinvestiturae species in curia Bambergensi obtinuis-
se praeter mere longobardicam. Altera successu anno-
rum modo intravit ; & dederunt illi

§. III.

VEL maxime ansum divisiones feudorum avitorum
inter successores institutae. Cum enim reliqui v.
g. fratres divisi, & feudum uni soli ex ipsis relinquen-
tes debuerint illud formaliter, & in scriptis refutare
(*auf lassen oder sich dessen begeben ;*) & viderint se exin-
de a futura in illud successione perpetuo exclusos ; coe-

perunt sibi pedetentim consulere hac coinvestiturae specie; utpote jura sua conservantis, & per quam praeter vassallum principalem de feudo investiebantur. Servit praeterea egregie hoc genus simultaneae manus ad tollendas difficultates probandi descendentiam a primo feudi acquirente in casu extinctae unius, alteriusve lineae. Quamvis enim

§. IV.

Candidato successionis sufficiat; demonstrare, se cum ultimo feudi possessore descendere ab eodem stipite communi, qui fundum feudalem possiderat, sive hic fuerit ipse primus acquirens, vel persona subalterna; edoctorem enim ulteriorem jura nec requirunt, nec exigere possent; attamen vix latet rerum genealogicarum peritiores; quantis tricis & difficultatibus vel haec sola probatio subiecta quandoque sit penes familias antiquiores, in diversas lineas & ramos diffuentes; feliciter superandis praepriis circa eventualem apprehensionem feudorum; si memorata coinvestitura mature accesserit. Quapropter

§. V.

Minimè repellendus videtur agnatus quiscunque, potius audiendus; si ejusmodi incommodis futuris occursum rus etiamnum petat coinvestiri, & in hunc finem ad deducendam suam posteritatem a primo acquirente se offerat; cum hoc tamen subintelligendo justo moderamine; ut vassalli principalis, feudum actu possidentis remonstratio eventualiter in contrarium inferen

ferenda plene prius percipiatur. Agitur siquidem de superinducenda ipsi persona, de Juribus Vasallagii participante; quam sola voluntas Domini obtrudere nequit. Idem, & ut non minus hi ipsi antecedenter audiantur, intelligendum de reliquis agnatis; adeo quidem; ut secus agendo, & dato deinceps delationis feudi casu, si hi se proximiores linea ostenderint, coinvestitura alteri per errorem concessa iisdem regulariter non sit praejudicio.

§. VI.

Coinvestiturā propria pro diversitate casuum rite dispescitur in qualificatam, & simplicem. Prior supponit coinvestiti descensum a primo acquirente, & non tribuit Jus novum successionis; sed praehabitu magis tantum confirmat, & extra periculum ponit. Posterior operatur omnino novum Jus. V. g. Javolenus emptor feudum masculinum, cum orbus liberis masculis esset, petit, & impetrat a Domino; ut Raymundus coinvestiatur. Quibus casibus si simultanee investiendus gratis suscipiatur, obstringi per pacta plerumque solet; se vasallo, ubi hic cum voluntate Domini fundum pignori subiecturus, vel plane alienaturus esset, dissentire nec posse, nec velle; pariter fundo tandem ad se delato certam pecuniae summam aliudve defuncti haeredibus foeminei sexus, aut alteri praestitum iri.

§. VII.

Hinc sequitur; cum utraque simultanea manu tam longobardica, quam pactitia simplici & qualificata

connexa esse insignia emolumenta; quod seclufa peculiari conventionē modo memorata coinvestiti consensum in quavis alienationis feudi specie requiri oporteat; & vasallo principalium suis emortuo illi a Domino, vel aliis in apprehensione feudi praeveniri Jure non possit. Justum & aequum itaque vicissum est; ut

§. VIII.

Ad instar vasalli principalis fidem vasalliticam quoad omnia puncta; exceptis, quae priorem specialiter attinent, exacte impleat, ac praeterea Jus suum mutata manu a) Domini, b) vasalli principalis, Et c) coinvestiti, v. g. patris, a quo descendit, intra annum & diem renovet. Ratio ad a) ubi feudum principale a possessore vasallo noviter recognoscendum, de accessorio dubitari nequit. Ad b) similiter. Ad c) Jura-mentum a priori coinvestito praestitum, & convasallagio debitum erat quid pure personale, non transiens igitur ipso facto ad descendentem. Mutatio autem unius ex pluribus coinvestitis collateralibus non obligat reliquos ad renovandum; quae itaque sub sic dictis casibus vacantibus (ledigen Fällen) intelligitur. Et sufficit; talismodi casus Domino directo ad acta notos fieri.

§. IX.

Quaeritur jam; an & quatenus coinvestitura per praescriptionem obtenta censerī debeat, & primo quidem simplex? v. g. Frater livius acquisivit feudum noviter; Jura clara feudorum praesertim i. feud. 20. statuunt, uti & ex ipsa eorum indole fluit; confratri sem-

sempronio regulariter non competere successionem ; reperitur autem postea actu coinvestitus , & simultanea manus per triginta annos continuata ; vel quod coinvestituram qualificatam attinet ; stetit feudum aliquod immemoriali tempore penes familiam ; eatenus & antecederet omnino pro antiquo reputandum. Wigulejus , cum notorie ejusdem stemmatis gentilitii esset , adeoque de ejusdem descendencia a primo acquirente non dubitaretur , impetravit a Domino , & Vasallo dum temporis existente , atque insimul ab agnatis reliquis simultaneam manum , longissimo tempore persecutam ; innotescit vero postmodum ; in neutro casuum coinvestitum gaudere vera , & demonstrabili descendencia a primo acquirente. In hisce similibusque casibus

§. X.

Satis patet ; in eventu , quo coinvestitus Jus simultaneae manus praedicto uno alterove modo obtinisset , illud controversia sibi desuper mota postmodum constanter propugnasset , Domino , & agnatis acquiescentibus ; praescriptionem omnino obtinere pro ejusmodi simultaneè investito. Accessit siquidem geminata confessio expressa , & respectiva tacita eorum ; de quorum Jure agebatur. In alia autem facti contingentia ex ratione maxime naturali , in dubio neminem censi liberali , atque si alteri gratiam facere voluisset , id clare expressurum fuisse , oportet praesumere ; coinvestituram ex errore profluxisse , inde ex defectu voluntatis nullam mansisse , adeoque & praetensam praescriptionem cadere ; nisi coinvestitus ex circumstantiis specialissimis casum
comi-

comitantibus docuerit ; consensum interessentium, Domini, & agnatorum adhucdum saltem tacite accessisse.

§. XI.

Coinvestituram legitime constitutam tam simplicem, quam qualificatam extingui; si simultaneè investitus, illius renovationem a Domino petens repulsam tulerit, & per triginta annos acquieverit, dubitare non patiuntur prius adducta. An vero pura omissione renovaturae amittatur, quaestio est? negandum putamus; etenim feudum principale renovari omissum, ut actu amittatur, requirit praevium processum feloniae, & sententiam saltem declaratoriam caducitatis; igitur idem statuendum de coinvestitura; cum accessorium sequatur naturam, & qualitates sui principalis. Illud tamen

§. XII.

Apprime notandum; hoc casu coinvestitum, postea ad renovationem simultaneae manus adspirantem tamdiu recte repelli; donec Jura, & servitia feudalia a se vel ascendentibus coinvestitis in residuo relicta praestiterit; item si medio tempore quidpiam circa feudum v. g. circa ejus oppignorationem a Vasallo cum Domini voluntate gestum fuerit, requirens regulariter similem assensum coinvestiti; illud ab hoc minime impugnari posse. Siquidem praecipue Dominus tenorem ultimae tantum investiturae, e qua ille, qui prius coinvestiebatur, omissus deprehenditur, respicere solet & tenetur; adeoque eundem Juris sui monere haud obligatur.

§. III.

§. XIII.

PRaeterea sub quaestionem venit; an qualificate coinvestitus, & ob omiffas renovationes hujus simultaneae manus per processum feloniae eadem privatus, adhuc dum succedat in feudo, saltem ex capite posterationis a primo acquirente; etsi hanc successionis speciem sibi expresse non reservaverit! supponendum; sententiam privatoriam emanasse ante delatam actu coinvestito successionem; nam casu aliter comparato succederet non tantum Jure primi acquirentis, sed adeo vi prioris coinvestiturae; nec res integra amplius foret, eundem modo sequelae feudalis incapacem declarandi. Aequitas exigit, quaestionem affirmare; est siquidem simultanea manus qualificata introducta in favorem coinvestiti, & quidem non ad fundandum, sed tantummodo magis confirmandum Jus successionis; igitur non detorquenda in ejus dispendium; nec censetur agnatus, cum simultaneam manum pro majori securitate obtinuisset, hanc sua jactando, cum Jure primi acquirentis jam praehabito in proprium suum praejudicium ita connexuisse; ut priori sublata etiam posterius, sive Jus sanguinis ipsi perierit.

§. XIV.

PRO Coronide, & evacuanda materia coinvestiturarum juvat quaedam adhuc addere: *Primo* Simultaneè investitum, cum hujus investitura sit accessoria ad illam vasalli principalis, non posse desuper petere litteras formatas & speciales (einen ordentlichen besonderen Mitbeleyhungs-Briff;) a Domino directo; sed acquiescere debe.

debere attestato subsignato cum expressione adjuncta; quo tempore, cui vasallo principali, & de quibus bonis coinvestitus fuerit. *Secundo* non obstante, quod coinvestitura in modo eam recipiendi, & litterarum desuper conficiendarum dependeat, uti modo memoratum, ab investitura vasalli principalis, ab hoc tamen eidem nullum praejudicium inferri posse. Ita feloniam a vasallo principali commissam facit quidem feudum redire ad Dominum, quousque delinquens cum suis descendentibus vixerit, sed iis extinctis illico restituendum coinvestito ejusque posteris; siquidem hi Jure proprio successionis gaudent. Ex ipsissima hac ratione *Tertio* flu- it; coinvestitum, praecipue si illi spes proximior succes- sionis actualis affulget, recte se interponere apud Do- minum directum; ne hic feudum a vasallo principali deterius reddi permittat. Id quod reliquis paribus etiam ad quemvis agnatum, etsi expresse non coinvestitus fuerit, descenderit tamen a primo acquirente, intellectum, & ad quaestionis secundae §. 10. & seqq. suppletum esto.

QUAESTIO VI. & ULTIMA.

DE TERTIO, QUI FEUDUM ALTERIUS UT ALLODIUM PRAESCRIPTISSE CONTENDIT.

§. I.

REpraesentant casum praeliminaria dissertationis §. 9. & seqq. in tantum ampliorem; quod ibi fundus nobilis non simpliciter, sed adeo a Cive, & quod plus, tandem a manu mortua in qualitate praetensa allodii prae-

praescriptus dicebatur. Sed abstrahamus deinceps a duplici hac circumstantia plane peculiari; casum in terminis generalibus proponendo, & supponendo, fundum feudalem ad personam regulariter successionis feudalis capacem, at vero ut praetensum allodium pertigisse; ruminando exinde; an praescriptio ejusmodi subsistere de Jure possit?

§. II.

Non poterit non mirari, qui feudistas de hoc thema-
te scribentes legerit, quantum se torqueant in prin-
cipiis rei determinandis circa qualitatem & tempus con-
tinuatum possessionis, scientiam vel ignorantiam Domi-
ni directi; contra quem praescriptio intenditur; qua ra-
tione contra hunc solum, vel conjunctim cum vasallo,
adversus agnatos solos, aut simul cum prioribus usu ca-
pio procedat? Vario inde modo solent moderari opi-
niones suas propositas, limitare & sublimitare. Cater-
vam eorum satis prolixam affert Rosenthal in tractatio-
ne systematica de feudis P. I. C. 6. Conclus. 77. &
seqq. item Cap. 9. Conclus. 97. &c. &c. ipsimet sibi non
constans.

§. III.

Prima itaque, & principalis quaestio esto de tertio;
qui se causam possessionis a vasallo per contra-
ctum empti venditi habere ostendit, an iste, vel quo
tempore rite praescribat? Intrepide tuemur; exulare
hic omnem praescriptionem, cujuscunque nominis sit,
alienaverit vasallus sciens, vel ignorans nexum feudi;

item acquisiverit tertius feudum bona, vel mala fide : Nisi concurrerit consensus Domini saltem tacitus, ex circumstantiis indubitatis colligendus. Rationem praeliminarem praebet 2. feud. 40. ibi : *Praeterea ut liceat Dominis omnes alienationes feudi factas (sine suo consensu) nulla obstante praescriptione revocare. Multo distinctius*

§. IV.

Loquitur 2. feud. 52. de prohibita feudi alienatione per Lotharium ibi : *Imperialis Clementiae proprium esse judicamus commoda subditorum investigare, & eorum calamitatibus diligenti cura mederi, similiter reipublicae bonum statuum & dignitatem omnibus privatis commodis antepondere. Quocirca omnium fidelium nostrorum tam futurorum, quam praesentium noverit posteritas, qualiter cum apud Ronchalias (loco in Longobardia, hodie Lombardey dicto) secundum antiquorum imperatorum consuetudinem pro Justitia, & pace regni componenda consederemus (in praesentia procerum tam Italiae, quam Germaniae, qui ultimi Caesares vi vasallagii in omnibus ejusmodi expeditionibus Romanis (Römer-Zügen) luculento testimonio historiae comitari debebant & solebant) omnia, quae ad honorem Romani imperii spectare videntur, studiose indagantes perniciosissimam pestem, & reipublicae non mediocre detrimentum inferentem resecare proposuimus. Permultas enim interpellationes ad nos factas comperimus, milites (Vasallos) sua beneficia (feuda) passim distrabere, ac ita omnibus exhaustis suorum seniorum (dominorum directorum) servitia subterfugere; per quod vires imperii maxime attenuatas cognovimus,*
dum

dum procures nostri (Germaniae & Italiae principes) milites (Vasallos) suos omnibus beneficiis (feudis) exutos ad felicissimi nostri munus expeditionem nullo modo traducere valeant. Hortatu itaque & Consilio Archiepiscoporum, Episcoporum, ducum, Comitum, Marchionum, Palatinorum, coetorumque nobilium, similiter etiam iudicum (Consiliariorum) hac edictali lege in omne aevum Deo propitio duratura decernimus; nemini licere beneficia (feuda) quae a suis senioribus (Dominis directis) habent, sine ipsorum permissione distrahere, vel aliquod commercium adversus tenorem nostrae constitutionis excogitare; per quod imperii, vel NB. Dominorum minuatur utilitas. Si quis vero contra haec legis nostrae praecepta ad huiusmodi illicitum commercium accesserit, vel aliquid in fraudem huius legis machinari tentaverit; pretio (quod pro alienatione recepit) ac beneficio (feudo) se cariturum agnoscat. Notarium vero, qui super hoc tali contractu libellum vel aliud instrumentum conscripserit, post (praeter) amissionem officii ipsum infamiae periculum sustinere sancimus. Cum constitutio haec

§. V.

MAgis casus futuros respicere, alienationem feudi sine consensu Domini susceptam potius inter illicita, processui feloniae subiecta, quam inter absolute invalida negotia reponere videretur; textus 2. Feud. 55. de prohibita feudi alienatione per Fridericum duplex hoc dubium distinctissime sustulit, & rei clarissimam lucem affudit, in verbis: *imperialem decet solertiam ita rei publicae curam gerere, & subiectorum commoda investigare; ut regni utilitas incorrupta persistat, & NB. singulorum*

rum status jugiter servetur illaesus: Quapropter cum ex praedecessorum nostrorum more universalis Curiae Ronchaliae pro tribunali sederemus; a principibus Italicis tam rectoribus Ecclesiarum quam aliis fidelibus regni non modicas querelas accepimus; quod beneficia eorum & feuda, quae vasalli ab eis retinebant, sine Dominorum licentia pignori obligaverant, & quadam collusione nomine libelli (palliatae alienationis) vendiderant: Inde debita servitia mittebant, & honor imperii, & nostrae felicitis expeditionis complementum minuebatur. Hactenus ergo Consilio Episcoporum, ducum, Marchionum & Comitum, simul etiam Palatinorum Judicum & aliorum procerum hac edictali, Deo propitio perpetuo valitura lege sancimus; ut nulli (vasallo) liceat, feudum totum vel partem vendere, vel pignorare, vel quocunque modo distrabere seu alienare, vel pro anima judicare (ad causam piam relinquere) sine permissione illius Domini; ad quem feudum spectare dignoscitur. Unde Lotharius Imperator tantum in futurum praecavens, ne fieret, legem publicavit. Nos autem ad pleniorum regni utilitatem providentes non solum in posterum, sed etiam huiusmodi alienationes hactenus perpetratas hac praesenti sanctione cassamus, & in irritum deducimus; NB. nullius temporis praescriptione impediende: quia quod ab initio de Jure non valuit, tractu temporis convalescere non debet, emptori bonae fidei ex empto actione de pretio contra venditorem competente. Callidis insuper machinationibus quorundam obviantes; qui pretio accepto quasi sub colore investiturae, quam sibi licere dicunt, feudum vendunt, & in alios transferunt; ne tale figmentum vel aliud ulterius in fraudem huius nostrae constitutionis excogitetur, modis omnibus prohibemus: poena auctoritate nostra imminente; ut venditor, & emptor, qui tam illicitas alienationes reperti

perti fuerint contraxisse, feudum amittant, & ad Dominum libere revertatur. Scriba vero, qui hoc instrumentum sciens conscripserit, post amissionem feudi cum infamiae periculo manum amittat. Textum non praecise aut solummodo agere de feudo ut tali in alium transferendo, sed potissimum de eo sub praetensa qualitate allodii a se abdicando, indubium redditur ex intentione legislatoris luculentissime exposita; qua extinctionem servitiorum feudalium, allodiis non congruorum in perpetuum avertere cogitat.

§. VI.

ADjuvant sententiam nostram rationes aliae satis evidentes, ex intrinseca indole feudorum profluae. Etenim *primò* qualitas feudalis aequae ac fideicommissoria importat ex dictis §. 1. quaestionis primae, sectionis secundae nexum perpetuum inter Dominum & vassallum, fundo realiter impressum, & praecipue id operantem; ut iis sit & maneat, quibus in prima feodalitatis constitutione a Domino, & primo acquirente destinatus. Cum *secundò* notorii Juris sit, neminem sibi ipsi, & proprio facto causam possessionis immutare posse; nequit sane vassallus, utcunque vellet, fundum a parte rei vere feudalem, sciverit vel ignoraverit hanc ejus qualitatem ut allodium possidere; possidet illum potius semper ut feudum. Itaque

§. VII.

Non tantum non gaudet facultate, cum - & in re allodium aliquod transferendi; sed nec actu illud transfert

fert v. g. in emptorem, adeoque nec alter actu id acquirit, quidcunque utraque pars in contrarium velit, vel exprimat; siquidem, quod re ipsa contingit, non quod mens concipit, aut verba declarant; attendi oportet. Praescriptio quaecunpue ex Jure nota requirit actua-lem & veram de re captam possessionem. Quod *tertiò* uterque contrahens transferre, & respectively acquirere voluit (nimirum possessionem allodii) id non potuit; & quod ex supposito, atque accedentibus requisitis in §. 3. 4. quaestionis tertiae expressis potuisset (transferre nimirum, & sibi comparare feudum) id non voluit. Obtinuit proinde emptor non obstante animo, rem sibi habendi ut propriam, actu & vere meram detentionem rei, & nudam possessionem facti; ad adipiscenda Jura praescriptionis minime sufficientem. Propone tibi

§. VIII.

Quartò Vasallum possidentem corpus feudale cum variis pertinentiis, alienare scienter unam alteramve ex illis, profiteri hanc etiam deinceps; ut fraudem semel commissam eo securius occultet, inter feuda, vel adeo specificationibus feudalibus etiamnum inferere; quis unquam obligatum censebit Dominum; ut feudum a prima sui destinatione certis tantum personis debitum, atque eum in finem Jure perpetuo reali affectum tertio possessori, utut optima fide talis fuerit, relinquat, & indemnitatem suam ab alienante, ejusve haeredibus per ambages quaerat? Accedit

§. IX.

§. IX.

Quintò Ulterius argumentum apodicticum, ab existentia agnatorum ductum. Esto enim; Cajum sub qualitate praetensa allodii possedisse fundum sibi a Mevio Vafallo venditum, & sempronio feudalem optima fide, & adeo per tempus immemoriale. Certi Juris est, haec omnia non impedire; quin agnatus, sine cujus consensu alienatio contigit, successione deinceps sibi ex ordine primi acquirentis delata feudum vindicare queat. Perstiterat itaque feudum: jam fac porro, memoratum agnatum cum tota sua linea exspirare intra triginta annos sibi pro vindicatione feudi competentes; profecto & sine omni dubio redibit illud recto ordine ad Sempronium Dominum directum; aequè parum impediente quacunque praetensa praescriptione implicat enim omnino; fundum medio tempore respectu Domini & agnati, qui Jura sua ab eodem Originario contractu feudali derivant, habuisse diversas qualitates sibi directe oppositas; ex una parte praescripti allodii, & ex altera feudi. Durabat itaque

§. X.

Fundus in univèrsum feudalis. Exinde, cum nemo ignoret; Jura Domini non dependere ab arbitrio vassalli, minus ab agnato, per accidens sane contingit; agnatum quendam feudi capacem existere; Domino proinde, si non extiterit, eadem facultate Juris gavisuro. Duplex est haec facultas, reditus feudi ad ipsum, extinctis omnibus a primo acquirente descendentibus

K

per-

personis ; & altera, privare vassallum illicite alienantem feudo per processum feloniae, & illud ante tempus ordinarium redditus ad se trahere. Igitur exinde, quod ultimam hanc viam, sciens licet alienationem non exercuerit Dominus Sempronius, tacite vel expresse illam omittendo; non sequitur, ipsum viam ordinariam redditus feudi, cum- & ex prima feudi constitutione ortam abdicasse. Resolutio objectionum quarumcunque figurabilium, & mox insequentium thema adhucdum in clariorem lucem reponet. Obmoves igitur

§. XI.

a) Citatum textum 2. Feud. 55. incongruam dispositionem continere, exprimere enim illum in verbis: *Quod ab initio de Jure non valuit, tractu temporis convalescere non debet*, falsam rationem, nulla Juris praxi suffultam, & inferentem; in omni casu, quo quis rem alienam in alterum transtulisset quocunque modo, exulare non obstante hujus bona fide in universum omnem praescriptionem; respicere eundem textum

b) Ex dilucido suo tenore conservationem servitorum **militarium** personaliter praestandorum, ratione quorum reipublicae specialiter interfuerit; ad haec autem mutata fere per totum facie militiae antiquae vassallos hodie non amplius obligari.

c) Legem nunquam in usum deductam esse; cum vix quisquam ullo tempore viderit vel audierit, Notarium, qui instrumentum super ejusmodi alienatione feudi conscripserit, infamem declaratum, aut manum ei amputatam fuisse.

d)

d) Usus notorium imperii testari, permulta Juris Longobardici capita hodie in praxi cessare; etsi per legislatores subsecutos illis expresse derogatum fuisse doceri nequeat.

§. XII.

Videri E) Legem, cum in Italia fieret, potius pro Italis, quam germanis conditam;

f) Saltem eandem ad excludendam adeo praescriptionem immemoriam trahi non posse; cum haec sit summam privilegium temporis, nec in quacunque lege exclusa censi possit vel soleat, nisi illius nominatim expressio facta fuerit; Hoc modo

g) Intelligi eandem ab unanimi authorum, & interpretum consensu.

h) Feuda non esse exempta commercio, bonum publicum igitur exposcere; ut dominia eorum, aequae ac allodiorum tandem certa reddantur sicut variis modis, ita etiam mediante praescriptione, saltem immemoriali.

i) Bona Ecclesiastica fugere regulariter alienationem, quin hoc impedimento sit; ut admittant praescriptionem adeo longissimi tantum temporis quadraginta annorum, adhuc magis proinde eam, quae immemorialis aevi est. Dominum directum

§. XIII.

k) Potuisse intermedio tempore agere contra vasallum, mala vel bona fide alienantem; ut primo casu feudum ut caducum acquireret, & in altero saltem vasallum jure adigeret ad relucendum illud a tertio possessore.

Neutrum cum egerit, habere eum; cur sibi soli adscribat contrarium eventum praescriptionis, & sentiat poenam negligentiae; ob quem ipsum neglectum praescriptiones insinul introductae sint. Tandem

1) Sapere summam duritiem & iniquitatem; bonae fidei possessorem, qui, ejusve posteris longissimo sive fere immemoriali tempore fundum tenuerunt, hoc evicto ablegari velle ad alienantem, ejusque haeredes pro obtinenda indemnitate; atque si hi non solvendo esse reperiantur, citra omnem culpam in damna praecipitari. At vero non obstant haec omnia

§. XIV.

Facillimis, & adaequatis, ut opinamur, responsionibus. Etenim

ad a) Imperator non loquitur de allodiis, quorum praescriptioni forte illa ratio non congruit; sed de feudis ut allodia alienari attentatis; omnino itaque eatenus congrua ejus loquela, eoquod adeo alienationes sine consensu Domini jam factas, & in praeteritum annullet.

ad b) Negatur, obligationem vasalliticam ad servitia militaria hodiedum cessare: Sed non pertinet huc ulterior ejus rei disquisitio. Restant plura alia a vasallis Domino praestanda servitia. Ordinatio 2. feud. 52. per illam in 2. feud. 55, non mutata, quin potius ad aucta ponit clarissime rationem prohibita alienationis in utroque: *Ne per illam imperii vel NB. Dominorum minuatur utilitas.* Quis negaverit, commodum directi Domini in hoc potissimum versari; ut feudum maneat tale, ad
solos

solos in prima investitura vocatos transeat, & ab his extinctis eodem ordine ad Dominum redeat. Notarium

§. XV.

ad c) Infamem reddi, aut manu truncari, aut has poenas omitti, nihili interest Domini directi; optime autem, ut Jura sua feudalia saltem alia ratione clarissimis legibus innixa conserventur. Non alia

ad d) Intelligi sub his possunt Juris longobardici capita, quam quae ex mutato hodierno rerum statu se ipsis omnem applicationem perdiderunt; veluti legenti Jus longobardicum eorum exempla varia non possunt esse ignota; inter quae autem praesens thema male refertur. Lex

ad E) Condita est praesentibus proceribus non tantum Italiae, sed potissimum etiam germaniae, qui posteriores Imperatorum quemlibet in expeditionibus Romanis comitari solebant. Nullibi expressum, illam praecise Italos concernere. Locus nativitatis Juris Longobardici si inspiciendus foret, nulla plane ipsi superesset autoritas hodierna in Germania. Sufficit; Jus istud ab origine alienum & extraneum vim decidendi legalem auctoritate publica suscepisse. Legislator

§. XVI.

ad f) In 2. feud. 55. privilegia quaecunque praescriptioni immemoriali de Jure Canonico, Civili & Praxi in Civilibus indulta reprobat quoad feuda, sane non ignarus omnis generis praescriptionum. Nullam vult

in his praescriptionem valere ; adeoque nec immemorialem ; qua ratione potuisset mentem hanc suam expressius declarare , quam , uti factum , modo maxime Emphatico irritas pronunciando alienationes feudorum , adeo praeteritas. Authores

ad g) Et interpretes legum non oportet esse superiores ipsis legislatoribus. Tribuat idem legislator in civilibus possessioni temporis immemorialis omnem vim , adimat vero illi eandem in feudis ob specialissimam horum indolem , uti utrinque factum ; nonne recte dixeris , utrasque leges esse observandas circa sua objecta , civiles circa civilia , feudales in feudalibus. Inde tamen minime concludendum ; temporis immemoriali omnem vim & effectum denegari. Manutenenda enim omnino est sicut possessio quaecunque , titulo & bona fide coepta atque continuata ; ita multo magis immemorialis : donec de petitorio , sive fundum olim feudum fuisse , rite constiterit. Id quod per totam quaestionem supponitur.

§. XVII.

ad h) Feuda sunt commercio subiecta , modo suae indoli congruo ; si nimirum accesserit consensus expressus vel saltem tacitus eorum , de quorum Jure agitur. Coeterum arbitrariae vasallorum alienationi subduxerunt illa clarissimae constitutiones : aequè interest honori publici , & Justitiae ; Jura Dominorum Directorum in illis praesertim imperii provinciis , ubi eorum sat amplius numerus viget , certa & imminuta manere. Male

ad

ad i) Formatur inde argumentum. Etenim leges Ecclesiasticae dederunt rebus Ecclesiarum hanc qualita-
tem; ut regulariter non possent alienari. Potuerunt
ergo, uti factum, eandem interpretari & moderari, at-
que dictam praescriptionem inde eximere. Ex adverso
superior politicus exemit feuda regulariter, & sine con-
sensu interessatorum ab omni praescriptione. Difficil-
limum erit

§. XVIII.

ad k) Dominum Directum rei suae adeo incurium
reperire; qui sciens alienationem vasalli, vel aliter in
rei notitiam devenire potens negligat sibi uno alterove
hic proposito modo consulere. Recte igitur censetur,
alienationem non modo ignorare; sed tuto etiam & om-
ni Jure confidit, vasallum fidem juratam observaturum,
& memoratam alienationem non attentaturum fore sine
debitis requisitis. Minime igitur dispiciendum; qua
ratione Dominus extraordinario quodam modo, &
praecise in favorem tertii possessoris, cum quo nihil
negotii contraxit, atque ut hic possessionis suae matu-
ro tempore eo certior fiat, rebus suis invigilare tenea-
tur, aliter feudum praescriptione perditurus? Cujus
adeo omnis ansa, uti §. 8. propositum, illi subinde adi-
mitur; tandem

§. XIX.

ad l) Tertius non tenetur casum tertio evenientem
pati, aut ideo quidpiam de Jure suo remittere. Illud
tamen aequum, & actioni legis aquiliae locum dandum
esse putamus contra Dominum directum in eo eventu;
si

si hic sciverit, vel crasse ignoraverit, feudum suum a tertio teneri, vasallum alienantem adhuc esse parem damno restituendo v. g. emptori bonae fidei; ille vero, siue Dominus nihil actionis moverit pro recuperatione feudi, dicto vasallo siue venditore interim eum in statum redacto; ut indemnitatem emptori non posset amplius praestare. Siquidem lex aquilia jubens damnum tertio committendo vel omittendo datum compensari, in ratione naturali fundatur; adeoque Jure feudali expresso deficiente recte in subsidium vocatur. Idem dicendum de agnato proxime successuro, & similem culpam committente. Veluti etiam Dominus, nulla adeo ipsius culpa accedente facile moveri poterit; ut possessore tertio, aliter nimis damnis subjiciendo det locum suae gratiae & generositati, atque eidem, quo minori suo proprio dispendio fieri poterit, fundum saltem in aliquale feudum concedat.

§. XX.

QUod casum attinet; ubi vasallus Dominium suum utile retento directo immediato sine consensu Domini Superioris in tertium alienaverit, quod subfeudum ein *Affterlehen* vocatur; rectissime & hic excluditur omnis praescriptio, quam emptor, utut titulo apparente & bona fide munitus obmovere vellet. Clarissima eam in rem sunt verba 2. feud. 55. superius §. 4. additanti; ibi: *Callidis insuper machinationibus quorundam obviantes, qui pretio accepto quasi sub colore investiturae, quam sibi licere dicunt, feudum vendunt, ne tale figmentum vel aliud ulterius in fraudem hujus nostrae constitutionis excogitetur, modis omnibus prohibemus &c. &c.*

§. XXI.

§. XXI.

Reliquum est, secundum quaestionis casum discutere; si quippe tertius rem feudalem in qualitate allodii praescribere volens initium possessionis a se ipso coeperit; nulla ad hoc ex parte vasalli im-vel mediate facta traditione. V. g. Cajus nactus est haereditarie universum Mevii allodium, cui interjacet fundus specificus, cum reliquo bonorum corpore aliququaliter commixtus; pertinens ad sempronium, & in feudum a Wehnero qua Domino directo dependens. Possidet eundem, cum bona fide judicaret, illi similem qualitatem allodii inhaerere, quiete adeo per triginta annos. Quaeritur an illum, ut futurum allodium praescripserit! Studio additum;

§. XXII.

Tertium initium possessionis a se ipso coepisse, nulla ad hoc ex parte vasalli im-vel mediate facta traditione. Si enim Cajus causam possidendi saltem mediate a vasallo sempronio habet, veluti si hic eundem ut praetensum allodium Mevio sine consensu Wehneri vendidisset; nulla obtinet praescriptio, etsi fundus interea per centum manus ambulasset. Ita jubet omnino sentire textus 2. feud. 55. superius adductus; aliter per indirectum omnem vim suam perditurus.

§. XXIII.

Videbitur quaestio prima fronte affirmanda; ita quidem; ut longi etiam temporis possessio ad praescrip-

scriptionem sufficiat; siquidem nexus feudi se contineat inter Dominum & Vassallum, quem modernus possessor, cum causam possidendi ex supposito non a dicto vasallo habet, agnoscere non teneatur; itaque fundum potius in obvia cujuscunque rei qualitate allodiali tractet. At vero considerandum omnino in contrarium; *Primo* vi nexus feudalís, qui principaliter a Domino oritur, hunc possidere Jura dominií directi; & vassallum dominií utilis; praeterea hunc ultimum solum esse in naturali & actuali possessione fundi feudalis, qui proinde quidquid egerit vel omiserit, priori sine accedente ipsius facto ulli praepjudicio esse non potest; siquidem omnis praescriptio contra actualem possessorem dirigenda. Itaque *Secundo* juste intrat principium: quod Cajus potuisset (scilicet fundum deinceps in priori qualitate feudi accedentibus requisitis in §. 3. 4. quaestionis tertiae memoratis tenere) illud noluit. Quod vero voluit (nimirum rem pleno jure allodii, extincto priori nexu feudali possidere) idipsum non potuit. Accedit

§. XXIV.

T*ertio* Inter duos de eodem objecto certantes oportere ex notoria aequitatis regula praeponi illum; qui de damno vitando contendit, cum alter de solo lucro captando laboret. Posterius Cajo, prius Sempronio, & Wehnero rite applicaveris. Statuimus itaque sine omni haesitatione; etiam in casu proposito feudum ullo tempore ut allodium praescribi non posse, nisi accesserit consensus Domini expressus, vel saltem vere tacitus;

citus ; Judicantes , id textui saepius allegato in 2. feud. 55. apprime convenire : Idem enim in effectu ; an feudum tuum sine consensu Domini actu alienes , vel illud sine eodem a tertio usurpari permittas. Nequidem completa dici potest praescriptio contra vasallum , ejusque descendentes , & quousque hi vixerint : Si quidem nexus individuus inter Dominum & Vasallum obversans non permittit ; priori servitia , & munia a Vasallo interim praestanda perire.

§. XXV.

POtuissem plura alia , nisi limites dissertationis transcendissent , ad sex quaestiones propositas hic & nunc afferri ; quae itaque lubenter ulteriori cujuscunque discussioni relinquimus ; & quod in specie attinet actiones feudales diversi generis , aut quo tempore extinguantur , lectorem ad Jura Feudalia , & Civilia remittimus : Hoc unicum ex notorio Jure & praxi adhuc dum attulisse contenti ; Feudis Domino actu apertis , aut ad agnatos devolutis , tertio autem posthac per triginta annos in possessione constituto priorum actiones ad consecutionem feudorum extinctas esse.

Sit itaque hisce praesenti elaborationi
impositus

F I N I S.

COROLARIA

EX

OMNIGENO JURE

EX

JURE NATURALI, GENTIUM,
ET PUBLICO UNIVERSALI.

I.

Sine fructu, & lubrice quaeritur de absolute primo, & Universali Juris Naturae principio: Melius dicitur; illud omne simpliciter Juris Naturalis esse, quod sana ratio omnes homines, etiam illiteratos docet.

II.

Praevenire bello, antequam praeveniamur, de Jure Gentium permittum est: An vero in Hypothesi quacunque praeventio justa fuerit; deciditur a propria gentium conscientia, gladio, & pacificationibus.

III.

Imperium supremum Civile provenit Origine tenus a populo.

EX JURE ECCLESIASTICO.

I.

Immunitas a decimis, ut possessori fundi de se decimabilis competat adversus decimatorem universalem;
prae

praerequirit praescriptionem positivam, accedentibus nimirum, prohibitione unius, & acquiescentia alterius partis; atque lapsu temporis.

II.

Fundus, è quo decimator ipse ultima vice collegit decimas, postmodum vero illas in conductionem dedit, manet decimabilis; etsi conductor illum sine expresso, vel tacito locatoris consensu indecimatam reliquerit; imo ad contradictionem possessoris fundi a decimatione actuali abstinuerit.

III.

Decimator regulariter male se opponit fundo in aliam speciem mutando, & decimis in alia qualitate fructuum compensandis; praesertim si notorium, illum hac ratione utilius coli.

IV.

Ecclesia traditura fundum suum, adeo dotalem in feudum, vel Emphytheusin, eum in modum; ut & deinceps a steura immunis maneat: nihil agit hoc pacto, & Possessor tenetur in futurum onus Contributionis subire.

V.

Fundus Ecclesiae in feudum, vel Emphyteusin datus, si redierit ad Dominum directum titulo aperturae, canducitatis, aut Juris retractus; recuperat pristinam immunitatem a steura. Aliud obtinet; si alio modo redierit.

EX JURE PUBLICO IMPERII ROMANO-GERMANICI.

I.

STatus anni decretorii pro subditis diversae a Domino Territorii Religionis positive, non negative intelligendus; hinc subsistit simultaneum Religionis exercitium, ab ejusmodi Domino introducendum.

II.

possessio ejusdem anni decretorii non admittit post tempora pacis Westphalicae praescriptionem in contrarium.

III.

Subditi Catholici alicujus Status Augustanae confessionis manent legibus Ecclesiae Catholicae, & Priori Episcopo, qui ante tempora sic dictae reformationis erat, regulariter subiecti. Modum rei defendens explicabit.

IV.

Frustra hodie quaeritur de Jure ad capitulandi; & an Electoribus imperii competat.

V.

Imperator in formandis imperii conclusis regulariter ratificare potest vota consentientia duorum collegiorum imperialium quorumcunque; non attento, tertium collegium dissentire.

EX JURE PUBLICO, TERRITORIALI.

I.

Dominus territorii non tenetur agnoscere veniam aetatis suo subdito, & quatenus suas terras attinet, a Comite Palatino impertitam. Idem.

II.

Recte adigit suos subditos, officium notariale exercere volentes; ut se praevio examini sistant; addita clausula: aliter actum Notarialem erga suos subditos exercitum, & in suis Judiciis non valiturum esse. Quod utrumque cum devotissima veneratione reservatorum Caesaris positum esto.

III.

Dominus Territorii Catholicus optime Jure cognoscit, & decedit causas suorum subditorum protestantium matrimoniales; etsi adeo ex formula, & principiis augustanae confessionis ad ipsam dissolutionem vinculi deveniendum. Rationem rei sine omni scandalo expediendae defendens in arena ostendet.

IV.

Idem recte, praesertim moderno tempore reductarum feriarum Catholicarum praecipit subditis suis Augustanae Confessionis, feriari festa Catholica; id est, abstinere ab operibus servilibus, publicis & sonoris. Idem vero Juris de Protestantium statuum subditis Catholicis quoad dies precatorias (öffentliche Buß und Bett-Tage) ab illis indictas.

V.

V.

Dominus Territorii firmiter obligatur legibus & recessibus imperii; quatenus de Publico Imperii Statu disponunt. Derrogare tamen regulariter illis potest; quousque de mere privatis rebus agunt, & subditos suos concernunt.

VI.

Intentio fundata Jurium Territorii principaliter fuit ex possessione bonorum immediatorum, conjuncta cum Jure voti, & sessionis in comitiis; confirmatur adhuc magis investiturâ Caesareâ regalium. Minime autem principaliter sive radicaliter oritur ex situ loci, sola centena, sola steura, vel quocunque alio titulo.

EX JURE CIVILI COMMUNI, & PRAXI.

I.

Actio negatoria reddit actorem immunem ab onere probandi, rejicitque illud in reum, utut possidentem, cum hoc effectu; ut titulum specialem praescriptionis, aliumve doceat.

II.

Sententia ex Juramento Judiciali delato, acceptato, & praestito lata; etsi res judicata, imo ipsa executio accesserit; recte rescinditur: si jurans postmodum ex instrumentis noviter repertis perjurus deprehendatur.

III.

Iniquus mos ille, fini Justitiae repugnans, adeoque emendatione dignus; Patrono causae, fatalia appellatio-
nis

nis deferente principalem ad dictum patronum pro consequenda in demnitate remitti: potius hic ante omnia restituendus est; modo aliquam saltem causae probabilitatem docuerit.

IV.

Pars interlocutorie ad afferendam meliorem probationem remissa, hanc suscipiens, & denuo causa cadens potest in subsecuto appellatorio super sola hac meliori probatione audiri.

V.

Provocatio ex l. diffamari 5. cod. de ingenuis manum: habet locum etiam in actione reali, tam petitoria, quam possessoria; sive agatur de possessione adipiscenda, recuperanda, vel retinenda.

VI.

Declaratione sententiae intra decendium simpliciter, quin eventualis appellatio annecteretur; petita, spatioque illo temporis interim elapso; Judicis Superioris, non inferioris est, cognoscere: an appellatio, contra hujus ultimi ulterius decretum aut sententiam interposita pro salva, aut deserta habenda sit.

VII.

Pars, quae restitutionem in integrum contra priorem sententiam in prima instantia petiit etiam sine annexa eventuali appellatione & eatenus causa cadit; adhuc dum recte appellat.

VIII.

Executio sententiae contra Nobilem immediatum in Dicasteriis Imperii latae, saltem si ibi in prima instantia

pronunciata fuerit; pertinet ad principem, vel principes circuli convocantes (Craiß ausschreibende Fürsten) non ad corpus equestre.

EX JURE CIVILI BAMBERGENSI.

I.

HAeres, qui a parentibus vivis plus portione sibi ab intestato debita conferibiliter recepit; non potest regulariter declinare restitutionem superflui ad cohaeredes; etsi haereditatem parentum expresse repudiaret.

II.

Ag-vel Cognatus, qui bona absentis ad liberum etiam usum tandem recepit; tenetur illa huic, in se, vel posteris sui redeunti regulariter restituere.

III.

Communio bonorum inter conjuges Bambergenses, etiam mere tacita includit optimo Jure bona illorum omnia, mo- & immobilia; & adeo extra Territorium Bambergense sita.

IV.

Matrimonium, cui obsistit impedimentum dirimens ab Ecclesia non dispensabile; quoad communionem bonorum, aliaque Jura, & effectus civiles pro legitimo habendum est.

Notandum, possitiva esse, quae hic continentur; hinc vi rescripti Principalis ante aliquod tempus ad inclytam facultatem Juridicam emissi praecise uberioris exercitii, & recollectionis ordinationum patriarum gratia adjuncta.

EX

EX JURE FEUDALI, & EMPHYTEUTICO.

I.

STante consuetudine; inter plures haeredes collaterales tantum unum admitti ad possessionem feudi vel Emphytheuseos; item delato haereditarie alicui communitati vel causae piae feudo istas teneri; illud ad manus particulares alienare: neutri tenentur ad laudemium devolutionis (anfalls Handlohn)

II.

Persona descendens lineae, quae ex massa defuncti acquirit feudum, explens se solo, vel cum aliis bonis totam ipsius portionem haereditariam, ita; ut nihil cohaeredibus actu, & realiter compenset; nihil dictae suae portionis tenetur laudemiare; adeoque exulat saltem in regula laudemium haereditarium.

III.

In casu, quo quis Emphytheuseos, vel feudi pure haereditarii capax actualem de uno alterove possessionem coepit, illudque necdum facta a Domino investitura in tertium similiter capacem alienat; uterque obligatur ad laudemium.

IV.

Venditore feudi, & emptore ante traditionem rei a contractu recedentibus, non obtinet laudemium aliquod, dictum alias (das Neu-Kauf-Handlohn.)

V.

Lite laudemiali inter Dominum & Vasallum obversante, pro priori regulariter plene probant possessionem libri, & acta feudalia ordinate confecta. Idem sentiendum de rationibus officialium rite dispositis. IV.

VI.

Compossessor feudi antiqui non obstante, eum jam investitum esse; succedens posthac compossessori tene-
tur rursus petere investituram.

VII.

Lite inter subvasallos super rebus vere feudalibus
versante, recte provocatur a cognitione Domini directi
inferioris (etsi immediatus imperii fuerit) ad superio-
rem; saltem si hic formata curia feudali instructus, &
status imperii fuerit.

EX JURE CRIMINALI.

I.

IN homicidio, ad poenam mortis qualificato obtinet
Jus aggratiandi; quod tamen non nisi ex causis gra-
vissimis exercendum.

II.

Contra poenas delictorum, maxime capitalium non
datur locus praescriptioni; bene autem arbitrariae mi-
tigationis, aut plane remissionis poenae.

III.

Qui Cajum occidere volens per errorem occidit Me-
vium; a poena ordinaria & capitali homicidii immu-
nis est.

IV.

Tortura e foris Christianorum minime eliminanda,
prout quidem Thomafius in contrarium putat; etsi ab-
solute possibile statuatur; judicem etiam in circumspe-
ctissima illius applicatione quandoque errare; & ea me-
diante a parte rei innocentem adeo ad mortem con-
demnari posse.

V.

Incongruum poenae genus esse videtur; reo angu-
stias mortis saltem proximas sustinendas dictare.

VI.

Compossessor feudi antiqui non obstante, eum jam investitum esse; succedens posthac compossessori teneatur rursus petere investituram.

VII.

Lite inter subvasallos super rebus vere feudalibus versante, recte provocatur a cognitione Domini directi inferioris (etsi immediatus imperii fuerit) ad superiorem; saltem si hic formata curia feudali instructus, & status imperii fuerit.

EX JURE CRIMINALI.

I.

IN homicidio, ad poenam mortis qualificato obtinet Jus aggratiandi; quod tamen non nisi ex causis gravissimis exercendum.

II.

Contra poenas delictorum, maxime capitalium non datur locus praescriptioni; bene autem arbitrariae mitigationis, aut plane remissionis poenae.

III.

Qui Cajum occidere volens per errorem occidit Mevium; a poena ordinaria & capitali homicidii immunis est.

IV.

Tortura e foris Christianorum minime eliminanda; prout quidem Thomafius in contrarium putat; etsi absolute possibile statuatur; judicem etiam in circumspicienda illius applicatione quandoque errare; & ea mediante a parte rei innocentem adeo ad mortem condemnari posse.

V.

Incongruum poenae genus esse videtur; reo angustias mortis saltem proximas sustinendas dictare.

Lorber von Störchen, Ignaz Christoph

Diss. inaug. ... de rite formando praescriptionum circa feuda systemate

Bamberg 1770

4 Diss. 5188#Beibd.8

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11048821-0

VD18 15012352-001